

**SELECTIE VAN BESCHERMENSWAARDIGE GRAFMONUMENTEN OP DE
ALGEMENE BEGRAAFPLAATS ALKMAAR**

1830 - 1950

© 1996 GEMEENTE ALKMAAR

Alle rechten worden voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Auteurs: Carla Rogge
architectuur- en bouwhistoricus
Bureau Monumentenzorg en Archeologie, Sector Volkshuisvesting
Dienst Stadsontwikkeling en Beheer, Gemeente Alkmaar
In samenwerking met Wil Boots en Gonna de Reus*

*Titel: SELECTIE VAN BESCHERMENSWAARDIGE GRAFMONU-
MENTEN OP DE ALGEMENE BEGRAAFPLAATS ALKMAAR
(1830-1950)*

*Uitgave: Bureau Monumentenzorg en Archeologie,
Sector Volkshuisvesting
Dienst Stadsontwikkeling en Beheer,
Gemeente Alkmaar*

Trefwoorden: Alkmaar, begraafplaats, beeldhouwkunst, grafmonument.

Fotografie: Wil Boots en Gonna de Reus

Vormgeving: Bureau Monumentenzorg en Archeologie

Productie: Gemeente Alkmaar

**SELECTIE VAN BESCHERMENSWAARDIGE GRAFMONUMENTEN OP DE
ALGEMENE BEGRAAFPLAATS ALKMAAR**

1830 - 1950

Carla Rogge
Architectuur- en bouwhistoricus
Bureau Monumentenzorg en Archeologie
Sector Volkshuisvesting
Gemeente Alkmaar

in samenwerking met Wil Boots en Gonna de Reus
Stagiaires kunstgeschiedenis
Vrije Universiteit te Amsterdam

Rapporten over de Alkmaarse Monumentenzorg en Archeologie
Rapport 3

VOORWOORD

In de afgelopen periode is binnen het Bureau Monumentenzorg en Archeologie van onze gemeente de nodige aandacht besteed aan de Algemene Begraafplaats. Zo werkten twee stagiaires kunstgeschiedenis van de Vrije Universiteit, Wil Boots en Gonna de Reus, onder leiding van de kunsthistorica van het bureau, Carla Rogge, aan een onderzoek naar de ontstaansgeschiedenis van de Algemene Begraafplaats en aan de inventarisatie van de grafmonumenten uit de periode 1830-1950. Hierover werd verslag uitgebracht in deel 2 in de reeks "Rapporten over de Alkmaarse Monumentenzorg en Archeologie".

Tijdens het inventariseren werd duidelijk dat er op de Algemene Begraafplaats nog tal van belangwekkende grafmonumenten uit het verleden bewaard zijn, waaronder een aantal uit de eerste decennia na de opening. Soms gaat het om grafmonumenten die opgericht zijn om de herinnering aan bekende Alkmaarders levend te houden, andere springen in het oog door hun bijzondere hoofdvorm, door materiaalkeuze of door grafsymboliek. Dat wij dit alles nog altijd in goede staat kunnen bewonderen is te danken aan de zorg die de nabestaanden, maar ook de diverse opeenvolgende generaties van beheerders en hun medewerkers, er al gedurende vele jaren aan gegeven hebben. .

Veranderende inzichten bij de nabestaanden zoals het stoppen met het betalen van grafrechten en het niet meer omkijken naar de graven, maar ook gewijzigde werkmethodes op de begraafplaats kunnen gevolgen hebben voor de mogelijkheden om al het belangwekkende uit het verleden te bewaren.

Om te stimuleren dat er ook in de toekomst oog blijft voor het waardevolle uit vroeger tijd, is in samenwerking met de stagiaires door Carla Rogge een keuze uit deze belangwekkende grafmonumenten gemaakt: de selectie van beschermenswaardige grafmonumenten op de Algemene Begraafplaats Alkmaar (1830-1950). Vervolgens werden de geselecteerde grafmonumenten stuk voor stuk beschreven en elke beschrijving werd van een of meer foto's, vervaardigd door de stagiaires, voorzien.

Omdat de beschrijvingen allerlei informatie bevatten voor wie belangstelling heeft voor de geschiedenis van de stad uit de laatste honderdzig jaar of voor de grafcultuur uit die periode, werd besloten de rapportage, getiteld "Selectie van beschermenswaardige grafmonumenten op de Algemene Begraafplaats Alkmaar (1830-1950)" uit te geven als deel 3 in de reeks "Rapporten over de Alkmaarse Monumentenzorg en Archeologie".

*J. Douma
Alkmaars Wethouder
voor o.a. Monumentenzorg en Archeologie*

SELECTIE VAN BESCHERMENSWAARDIGE GRAFMONUMENTEN OP DE ALGEMENE BEGRAAFPLAATS IN ALKMAAR (1830-1950)

Vooraf

Wie het Register van Beschermden Monumenten (de rijksmonumentenlijst) raadpleegt, treft daar voor de gemeente Alkmaar niet alleen het oude stadhuis aan de Langestraat, de waag, de accijnstoren, de Grote Kerk en diverse oude kleinere kerken (denk aan de Kapelkerk, de Lutherse Kerk en de Remonstrantse Kerk), het Schermerhek, en tal van oude woonhuizen, hofjes en molens aan, maar ook de Algemene Begraafplaats aan de Westergweg. Vermeld worden met name het wit gepleisterde toeganggebouw, het hek langs de Westergweg en de eveneens wit gepleisterde zijgebouwen (oorspronkelijk als dienstwoningen gebouwd). Het was de beroemde 19de-eeuwse architect en tuinarchitect J.D. Zocher (1791-1870) die het ontwerp voor de in 1830 geopende begraafplaats leverde. Daarbij is een aantrekkelijke combinatie tot stand gekomen van architectuur in strakke neoclassicistische stijl en tuinaanleg in Engelse landschapsstijl, compleet met een waterpartij en paden met een gebogen beloop.

Niet alleen de hoofdaanleg van de begraafplaats en de gebouwen zijn het behouden waard. Ook tal van grafmonumenten, waarvan nog een groot aantal uit de periode 1830-1950, verdienen de aandacht. Dit alles compleet voor het nageslacht te bewaren, is in praktijk niet doenlijk. Alles zonder meer geleidelijk aan te laten verdwijnen is echter uit cultuurhistorische overwegingen evenmin gewenst.

Om een inzicht te krijgen in wat er zoal aan grafmonumenten op de Alkmaarse Algemene Begraafplaats in de loop der tijd is opgericht, heeft het Bureau Monumentenzorg en Archeologie van de gemeente Alkmaar in de afgelopen tijd eerst een onderzoek laten verrichten door twee stagiaires, Wil Boots en Gonna de Reus, beiden kunstgeschiedenis studierend aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Zij schreven bovendien een uitgebreid rapport, getiteld:

"De Algemene Begraafplaats Alkmaar- Ontstaansgeschiedenis van de buitenbegraafplaats en een inventarisatie van grafmonumenten (1830-1950)".

Dit rapport is uitgegeven als deel 2 in de reeks "Rapporten over de Alkmaarse Monumentenzorg en Archeologie".

Uit de vele karakteristieke objecten, die tijdens het onderzoek op de Algemene Begraafplaats gesignaleerd werden, is vervolgens een kleine selectie gemaakt. Deze omvat zo'n 60-70 grafmonumenten en groepjes van bij elkaar behorende grafmonumenten uit de periode 1830-1950, die om lokaal-historische, materiaal-historische of kunsthistorische redenen behoudenswaardig zijn. De beschrijvingen van de geselecteerde individuele grafmonumenten en groepjes van bij elkaar behorende grafmonumenten zijn aan het einde toegevoegd, voorzien van een of meer foto's.

Het merendeel der geselecteerde monumenten bevindt zich in en om de vier oude grafvakken: A, B, G 316-561 en C. Maar enkele treft men ver daarbuiten aan, op grafvelden die later in gebruik genomen werden. Mocht behoud ter plekke van de desbetreffende grafmonumenten onmogelijk zijn, dan wordt overbrenging naar een lege plaats in een van de oude vakken aanbevolen: monumenten uit de periode 1830-1850 in vak A, monumenten uit 1886-1950 in vak B en monumenten uit 1930-1950 in G 316-561. In het deel van vak C, waarin zich een aantal oude katholieke monumenten bevinden, moeten bij voorkeur alleen katholieke monumenten worden opgericht. Dit alles om het bestaande karakter van de oude grafvakken niet te schaden.

Bij de selectie is zowel gelet op de hoofdvorm van de grafmonumenten als op versieringen, grafsymbolen en wijze van belettering. Ook is gekeken naar het materiaalgebruik en -voor zover te achterhalen- naar de namen van de steenhoudersfirma's of particuliere beeldhouwers. Bovendien is steekproefgewijze onderzoek gedaan naar de personen, die onder de desbetreffende grafmonumenten hun laatste rustplaats vonden.

Onder de geselecteerde grafmonumenten bevinden zich enerzijds exemplaren, die een

indruk geven van de modellen die in Alkmaar jarenlang zeer geliefd geweest zijn, anderzijds bijzondere modellen die maar een enkele keer zijn opgericht.

Alvorens de geselecteerde monumenten afzonderlijk worden beschreven, worden eerst beknopt enkele hoofdzaken aangestipt. Voor uitgebreidere achtergrondinformatie over de grafzerken in Alkmaar kan men terecht in het hierboven genoemde rapport over de Algemene Begraafplaats Alkmaar, dat voorafgaande aan de selectie werd samengesteld.

Verschillende modellen

In de 19de eeuw werden er aanvankelijk tamelijk veel liggende grafzerken toegepast, later kregen staande zerken duidelijk de overhand, eerst vrij hoog, later aanzienlijk lager.

Geliefde modellen liggende grafstenen waren de zerken met afgeschuinde zijanten en rechte of juist ronde hoeken.

Zeer geliefde typen staande grafmonumenten, die decennia lang op de Algemene Begraafplaats zijn neergezet, waren de staande hardstenen grafzerken met driehoekig fronton of spitsboogvormige bekroning. Beide typen komen met en zonder "uitsteeksels" (acroteria) voor. Populair waren ook de staande grafstenen die door voluten (krullen) werden bekroond.

Na 1900 werden nieuwe typen staande stenen op de Algemene Begraafplaats toegepast. Het eerst de hoge stenen met gebogen bovenzijde en lagere zijanten. Korte tijd later kwamen daar de getoogde stenen tussen hogere vierkante palen bij.

En nog weer later ziet men eerst de staande stenen met getrapte beëindiging, daarna de asymmetrisch opgebouwde modellen.

Van al deze juist genoemde modellen, die vele malen op de Algemene Begraafplaats zijn toegepast, zijn goede voorbeelden in de selectie vertegenwoordigd.

Tot de bijzondere modellen, die slechts een enkele keer werden opgericht, behoren o.a. de afgebroken zuil (twee keer), de reusachtige hardstenen kaars (een keer) en de jugendstil gedenknaald (een keer). Ook zij zijn in de selectie van beschermenswaardige grafmonumenten opgenomen.

Verschillende materialen

Wanneer we letten op de materiaalgebruik, dan blijkt dat hardsteen jarenlang favoriet is geweest. Daarnaast kwam marmer regelmatig voor, aanvankelijk in bescheiden hoeveelheden en afmetingen, later vaker en in grotere afmetingen. Veel van de geselecteerde grafmonumenten zijn dan ook van die materialen gemaakt.

Daarnaast zijn verschillende monumenten geselecteerd, die van materialen werden vervaardigd, die vroeger minder vaak of slechts zelden werden toegepast op de Algemene Begraafplaats, zoals de natuursteensoorten travertijn, graniet, Euville, diabas, Pouillenay en tufsteen. Ook enkele monumenten van kunststeen, met name terra cotta en terrazzo, zijn uitgekozen.

Verschillende grafsymbolen

Tot de meest geliefde grafsymbolen op de Algemene Begraafplaats heeft jarenlang de voorstelling van een treurwilg, vergezeld door een vlinder en een rups, behoord. Vanaf het midden van de 19de eeuw tot in het midden van de jaren '30 van deze eeuw is dit tafereel steeds weer toegepast. Diverse voorbeelden hiervan zijn dan ook op de lijst van geselecteerde monumenten terug te vinden. Treurboom en vlinder werden overigens ook regelmatig alleen op grafstenen aangebracht. Andere motieven die op oudere grafstenen regelmatig voorkomen zijn de geknakte roos, de palmtak, de klimop en het eikeblad. Ook deze ziet men op de geselecteerde grafmonumenten terug.

Tevens zijn verschillende voorbeelden van het later zo populaire motief van de zon die ondergaat of juist opkomt, op de lijst van geselecteerde grafmonumenten aanwezig.

Te oordelen aan de achttien bewaard gebleven katholieke grafmonumenten uit vroeger tijd hadden de katholieke families Alkmaar geen behoefte aan de grafsymbolen die de protestanten in de 19de eeuw veelvuldig toepasten. Daarentegen hadden zij hun eigen grafmotieven: kruisen in verschillende vormen, maar ook kleine bladmotieven, bestaande uit drie blaadjes, als symbool van de drie-eenheid.

Verschillende lokale werkplaatsen

Voor zover nog viel na te gaan, komen de grafstenen op de Alkmaarse Algemene Begraafplaats overwegend uit lokale werkplaatsen. Van de verschillende bekende Alkmaarse steenhoudersbe-

drijven zijn voorbeelden terug te vinden op de lijst van geselecteerde grafmonumenten. Daaronder werken van de firma W.F.Stoel, P.Bergers en A.Kallansee/ J. Kleijmeer.

Enkele landelijk bekende beeldhouwers

Enkele grafmonumenten zijn vervaardigd door bekende kunstenaars. Zo is er een grafmonument voor de in 1925 overleden dominee De Pree door August Falise (1875- 1936) uit Wageningen, die al eerder, in 1912, voor Alkmaar het borstbeeld van Truitje Bosboom Toussaint gemaakt had.

Een bekende kunstenaar uit de regio, die de Algemene Begraafplaats verrijkte met een bijzonder grafmonument, is Tjipke Visser (1876-1955) uit Bergen. Hij maakte in 1947 het grafmonument voor de verzetsstrijder dokter Haverkamp.

Wie werden er begraven?

Het oprichten van een grafmonument dat de tand des tijds kan trotseren is altijd een dure aangelegenheid geweest. Het zal dan ook geen verwondering wekken dat de namen die op de grafmonumenten te lezen zijn, vaak de namen zijn van meer draagkrachtige lieden uit de samenleving. Op de geselecteerde grafmonumen-

ten komt men de o.a. de namen tegen van een paar burgemeesters, maar ook van een wethouder, van een statenlid, van een rechter, van een paar dominees en artsen, van diverse kasteleins en winkeliers, van leerkrachten aan verschillende scholen, van redacteurs van de Alkmaarsche Courant. Enkele grafmonumenten, die opvallen door hun bijzondere vormgeving en materiaalkeuze, bleken de graven te markeren van bekende Alkmaarse architecten.

Overigens, het was niet altijd alleen de familie, die een grafmonument liet oprichten. In een aantal gevallen zorgde een groep vrienden daar mede voor. Soms staat dat ook duidelijk aangegeven op de desbetreffende grafmonumenten.

Er was nog iets dat bij de selectie opviel. Dat was dat een opmerkelijk groot aantal monumenten uit de periode 1830-1950 niet werd opgericht bij het overlijden van een bejaarde, maar bij de dood van een kind of een jonge volwassene. Kennelijk vormde die droevige gebeurtenis voor tal van families de aanleiding om een grafmonument te laten vervaardigen en in stand te houden, dat vele jaren later nog altijd de aandacht trekt van het nageslacht.

Carla Rogge
Architectuur- en bouwhistoricus
Bureau Monumentenzorg en Archeologie
Gemeente Alkmaar

Wil Boots en Gonna de Reus
Stagiaires kunstgeschiedenis
Vrije Universiteit te Amsterdam

Vooraanzicht van de ingangspartij van het poortgebouw

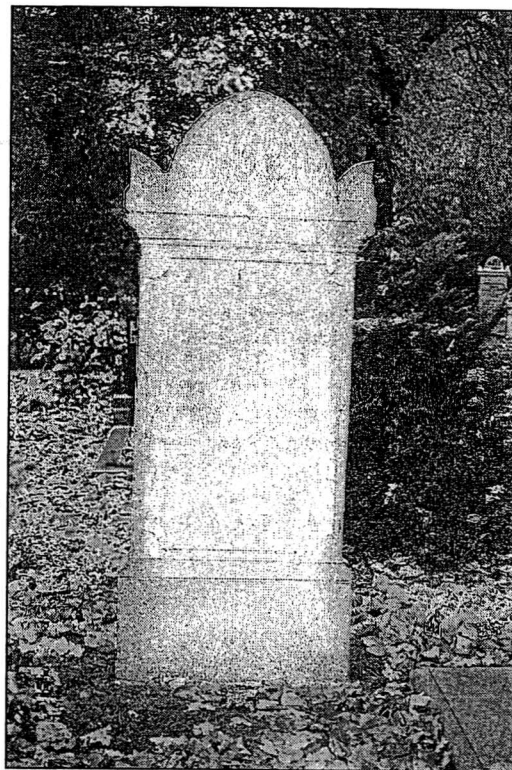
Grafnummer : A 1
 Datering : 1894
 Tenaamstelling : Sougée
 Inventarisnummer : 1

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit het einde van de 19de eeuw. De steen werd in 1894 opgericht ter herinnering aan Catharina Rins, de echtgenote van Klaas Reinderd Sougée.

Het hardstenen monument is voorzien van een bekroning in de vorm van een spitsboog, geflankeerd door acroteria. In het spitsboogveld de voorstelling van een treurboom, met links een vlinder en een rups. Grafstenen van een vergelijkbaar model en met een vergelijkbare voorstelling zijn in Alkmaar jarenlang toegepast.

Het veld onder de bekroning is een tekst-cartouche met ingezwenkte hoeken. Na de woorden : HIER RUST volgen eerst de namen der overledenen. Onderaan staat te lezen: HET LEVEN WAS MIJ CHRISTUS, HET STERVEN MIJN GEWIN. De letters zijn hoofdletters, die verdiept op het cartouche aangebracht.

De steen draagt de signatuur van een van de bekendste steenhouwersbedrijven van toen in Alkmaar: P. Messelaar. Ook de stenen B 688 (uit 1896) en B 733 (uit 1898) dragen zijn signatuur.

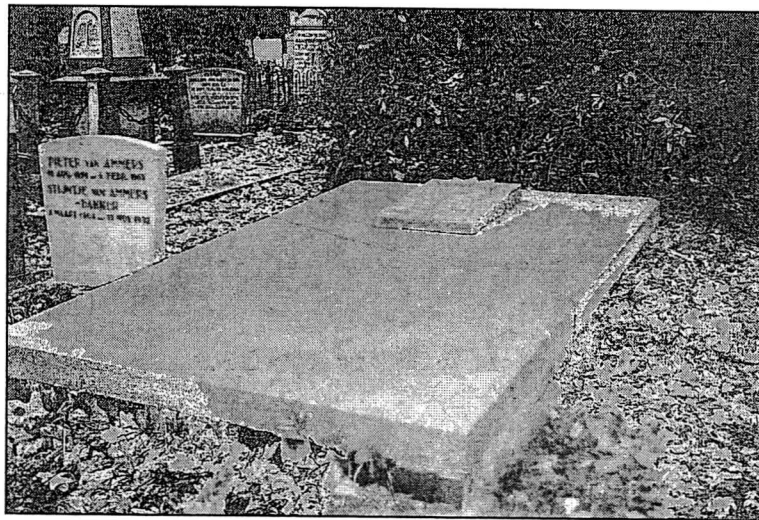

Grafnummer : A 6
 Datering : 1838
 Tenaamstelling : Fontein Verschuur
 Inventarisnummer : 3

Goed voorbeeld van een eenvoudige dubbele hardstenen grafkelder-zerk uit de jaren dertig van de 19de eeuw. De zerk is voorzien van een reliëf met familiewapen. Het is een van de weinige voorbeelden van een grafmonument met een familiewapen op de Algemene Begraafplaats.

Onder het wapen is in grote schreefloze letters de familienaam, Fontein Verschuur, te lezen. De letters zijn verheven aangebracht. Toen in het

najaar van 1830 de aanleg van de begraafplaats voltooid was, kocht de toenmalige burgemeester Fontein Verschuur, die zich intensief met de aanleg had bezig gehouden, er als eerste een grafkelder, en wel op een prominente plek, aan de rand van het huidige vak A (grafnummer A 6). Na zijn overlijden op 8 januari 1838, werd de kelder in gebruik genomen.

Grafnummer : A 13
 Datering : 1885
 Tenaamstelling : Valk
 Inventarisnummer : 6

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een liggende steen uit de jaren tachtig van de 19de eeuw. De steen dekt het graf waarin als eerste in 1885 Neeltje Valk, de jong overleden dochter van bakker Barend Valk aan de Houttil, kwam te liggen. Eerst in 1907 volgde de vader zijn dochter in het graf, in 1927 de moeder.

De grafzerk is van hardsteen en voorzien van randen die schuin afgewerkt zijn, terwijl de

hoeken een ronde afwerking kregen. Vergelijkbare rand- en hoekafwerkingen kwamen in de 19de eeuw regelmatig voor. Ze zijn bij deze grafsteen zwart gelakt.

De gehele zerk is voorzien van tekst. De eerste woorden luiden: HIER RUST. Daarna volgen de namen van de begravenen. Voor de tekst zijn gewone hoofdletters met schreven gebruikt. De letters zijn verdiept aangebracht en zwart gelakt.

Grafnummer : A 20
 Datering : 1908
 Tenaamstelling : Jansen
 Inventarisnummer : 7

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een obelisk op een voetstuk uit het begin van de 20ste eeuw. De obelisk werd opgericht ter herinnering aan Hendrik Jansen die in 1908 overleed. Hendrik Jansen, die in 1854 in Den Helder was geboren, had een winkel in galanterieën in de Sint Annastraat.

De hardstenen obelisk is voorzien van platen van wit marmer. De marmeren plaat aan de voorzijde is voorzien van een verdiept veld, dat aan de bovenzijde getoogd is. In het veld de voorstelling van een treurboom, met links een vlinder en een rups. Vergelijkbare voorstellingen zijn in Alkmaar op grafmonumenten jarenlang toegepast, echter meestal op gewone staande grafstenen, niet op een obelisk.

Boven het tafereel staat eerst de naam H. JANSEN, daarboven (in boogvorm) het woord FAMILIEGRAF. De letters zijn verdiept aangebracht en uitgevoerd als gewone hoofdletters, met schreven. De namen van vier begravenen zijn te vinden op de vier zijden van het voetstuk. Zij zijn aangebracht op marmeren platen.

Het geheel is omgeven door zes vierkante palen van wit marmer. Elke paal bestaat uit een hoog glad voetstuk, daarna is er eerst een geprofileerde rand, vervolgens wordt de paal naar boven toe smaller. Het geheel wordt bekroond door een geprofileerde lijst, waarop een diamantkop als bekroning. De palen zijn onderling verbonden door ijzeren kettingen.

Grafnummer : A 27
 Datering : 1845
 Tenaamstelling : Van Waas
 Inventarisnummer : 10

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit het midden van de 19de eeuw. De steen werd in 1845 opgericht ter herinnering aan Jan Jacobus van Waas, de jong overleden zoon van Johannes van Waas en Elisabeth van Maanen. Het is een van de oudste staande stenen op de Algemene Begraafplaats.

Het hardstenen monument is voorzien van een bekroning die omgeven wordt door voluten. Binnen de voluten een zandloper, symbool van

de voortdurend doorlopende tijd. Op de top van de bekroning een hardstenen bol.

Het veld onder de bekroning is geheel voorzien van tekst. De eerste woorden luiden: HIER RUSTEN. Daarna volgen de namen der begravenen. De letters zijn gewone hoofdletters, deels zonder schreef (de namen der begravenen), deels met schreef (de overige tekst). De letters zijn verdiept en zwart gelakt.

Het geheel is omgeven door een eenvoudig ijzeren spijlenhekwerk.

Grafnummer : A 81
 Datering : 1859
 Tenaamstelling : Maclaine Pont
 Inventarisnummer : 20

Goed voorbeeld van een eenvoudige hardstenen grafzerk met speciale bolronde omranding uit het midden van de 19de eeuw. De zerk is voorzien van een reliëf van wit marmer met familiewapen. Het is een van de weinige voorbeelden van een grafmonument met familiewapen op de Algemene Begraafplaats.

Het grote tekstveld onder het wapenschild is iets verdiept, de letters daarop iets verheven. Het

gaat om gewone schreefloze hoofdletters. Bovenaan staan (in boogvorm) de woorden; FAMILIEGRAF MACLAINEPONT. Alseersten werden hier begraven de kleuters Maria Maclaine Pont, overleden in 1859, en haar broertje Johan Gaspar, overleden in 1862. Hun vader, burgemeester Archibald Maclaine Pont, werd in 1899 begraven.

Grafnummer : A 83
Datering : 1859
Tenaamstelling : Van de Pol
Inventarisnummer : 21

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit het midden van de 19de eeuw. De steen werd in 1859 opgericht voor Atie van de Velden, de echtgenote van Martinus van de Pol die hier zeven jaar later, in 1866, begraven werd.

Het hardstenen grafmonument is bekroond door een rondboog met uitgezwenkte hoeken (zodat de bekroning doet denken aan de hoed van Napoleon). In het boogveld de voorstelling van een treurboom, met links een vlinder en een rups. Grafstenen van een vergelijkbaar model en met

een vergelijkbare voorstelling zijn in Alkmaar jarenlang toegepast.

Het veld onder de bekroning is van tekst voorzien. Na de woorden: HIER RUST volgen de namen der overledenen, in gewone hoofdletters met schreef. De letters zijn verdiept weergegeven.

De steen draagt de oudste bewaard gebleven steenhouderssignatuur op deze begraafplaats. Het is de signatuur van het bekende steenhoudersbedrijf van de weduwe P. Bergers in Alkmaar.

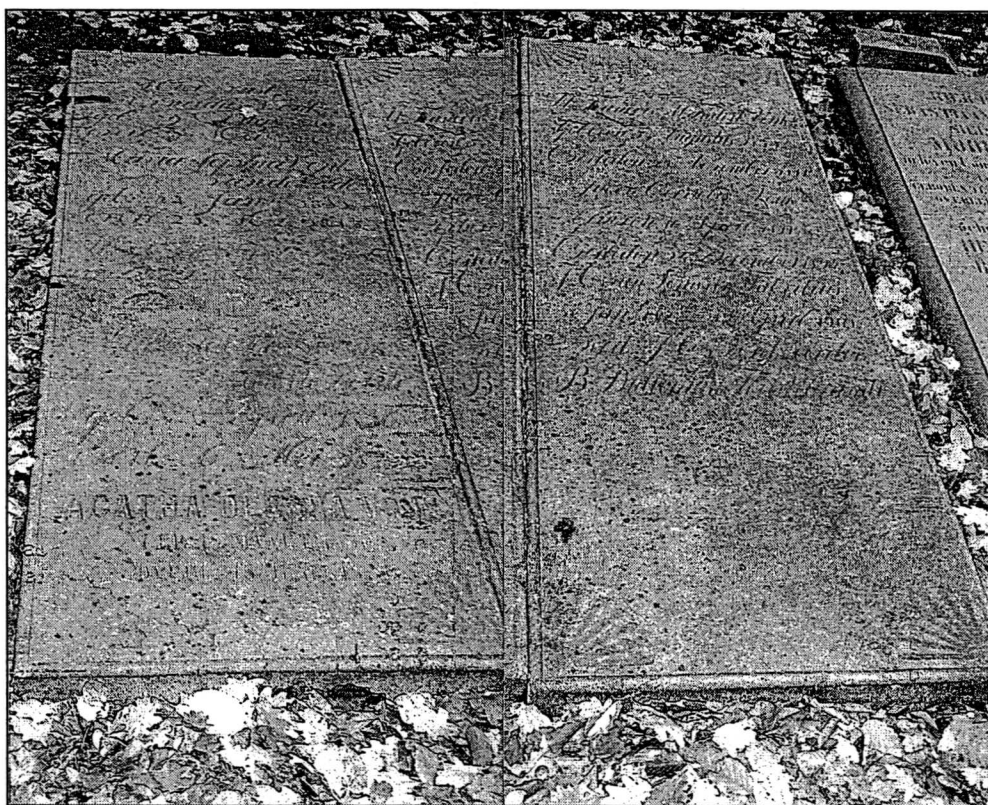

Grafnummer : A 85
 Datering : 1843
 Tenaamstelling : Vonk
 Inventarisnummer : 22

Goed voorbeeld van twee bijeen horende grafmonumenten, beide in de vorm van een liggende grafzerk, uit het midden van de 19de eeuw. De linker steen dekt het graf, waarin als eerste in 1843 de kleuter Arnoldus Vonk, geboren in 1840, begraven werd; twee jaar later al werd ook zijn twaalfjarige zusje Maria Sophia hier begraven.

De beide hardstenen zerken zijn op identieke wijze voorzien van een smalle rand. Op de hoeken zijn mooi uitgevoerde waaiermotieven, een bekend ornament uit het midden van de 19de eeuw.

De letters zijn sierlijke schrijffletters met krullen, verdiept in de steen aangebracht.

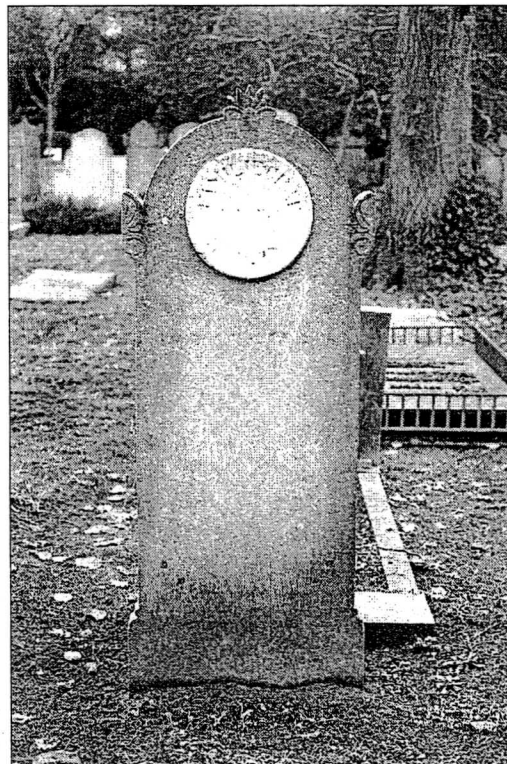
Grafnummer : A 161
 Datering : 1834
 Tenaamstelling : Familie van der Haagen
 Inventarisnummer : 32

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen, vermoedelijk uit de jaren dertig van de 19de eeuw. De steen zal zijn opgericht in verband met de eerste begraaving van de familie Van der Haagen op deze plek in 1834.

Het hardstenen grafmonument is voorzien van een bekroning in de vorm van een rondboog, geflankeerd door acroteria met palmet-motief. Ook op de top is een acroterion. Het heeft de vorm van een uitwaaiierend palmet-motief, geplaatst op een strik. Het zojuist genoemde boogveld vormt de bovenste helft van een complete cirkel, die als zodanig ook op de grafsteen gemarkeerd is. Binnen deze cirkel is in een flauw verheven reliëf een krans met

gestileerde bladmotieven te zien. Daarbinnen is een ronde plaquette van wit marmer aangebracht. Langs de bovenrand van de cirkel is het woord FAMILIEGRAF te lezen, in het midden staat: VAN DER en langs de onderrand staat: HAAGEN. De letters zijn gewone hoofdletters, met schreven. Ze zijn verdiept aangebracht.

Onder de omkranste marmeren tekstplaat moet nog een grote tweede tekstplaat geweest zijn. De bevestigingspunten zijn nog te zien, maar de plaat zelf is verdwenen. De staande zerk van de familie Van der Haagen is een der oudste staande grafzerken die op de Algemene Begraafplaats te vinden is.

Grafnummer : A 196, A 197, A 236-239
 Datering : 1894, 1917, 1906
 Tenaamstelling : Jansen, Bantjes, Van der Feen de Lille
 Inventarisnummer : 39, 40 en 55

Dicht tegen elkaar aan ziet men in het midden van vak A twee vrij eenvoudige staande grafmonumenten, de ene bekroond door een driehoekig fronton met acroteria, de andere door een segmentboogveld met acroteria. Pal daarachter liggen de grafkelders van de familie Van der Feen de Lille, de een gedekt door een dubbele kelder-zerk, de andere door een enkele kelder-zerk. Het geheel vormt een mooi graf-ensemble, ontstaan aan het eind van de 19de eeuw en in het begin van de 20ste eeuw.

A 196 is een goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit het einde van de 19de eeuw. Het monument werd in 1894 opgericht ter herinnering aan Gerrit Jan Jansen, die op de leeftijd van 22 jaar stierf.

Het hardstenen grafmonument wordt bekroond door een driehoekig fronton, voorzien van acroteria. In het middenveld van het fronton is een liggende palmtak aangebracht. Het is het oudste grafmonument op de Algemene Begraafplaats, waar een palmtak op te zien is.

Het veld onder de bekroning is geheel in beslag genomen door tekst. Na de woorden HIER RUSTEN volgen de namen der overledenen. De letters zijn schreefloze hoofdletters, verdiept in de steen aangebracht.

A 197 is een goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit het begin van de 20ste eeuw. Het monument werd

in 1917 opgericht ter herinnering aan Willem Bantjes die in 1870 in Alkmaar werd geboren en in 1917 in Haarlem overleed.

Het hardstenen grafmonument wordt bekroond door een segmentboogveld, voorzien van acroteria. In het middenveld van het fronton is (in boogvorm) het woord RUSTPLAATS aangebracht, daarna het woord VAN.

Het veld onder de bekroning is geheel in beslag genomen door tekst. Na de namen der overledenen leest men onderaan: 'De kleine en de grote daar/ en de knecht vrij van zijnen heer. De namen der overledenen zijn uitgevoerd in hoofdletters, voor de tekst onderaan zijn kleine letters gebruikt.

De grafkelder-zerken voor de familie Van der Feen de Lille geven een goede indruk van dit genre van grafmonumenten, dat al in de tweede helft van de 19de eeuw in zwang was, maar ook in de 20ste eeuw in gebruik bleef. De beide hardstenen zerken hebben afgeschuinde randen, terwijl de hoeken eenvoudig recht gebleven zijn. Door die afschuining van de zijkanten springen de rechte hoeken extra in het oog.

Op de zerken zijn de namen der overledenen aangebracht in hoofdletters. Het eerst die van mr. Johan Van der Feen, oud-raadsheer in 't gerechtshof te Amsterdam, die in 1822 in Middeburg was geboren en in 1906 in Alkmaar overleed.

Grafnummer : vak A, kelder 2
 Datering : 1882
 Tenaamstelling : Keizer
 Inventarisnummer : 50

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit de jaren tachtig van de 19de eeuw, behorend bij een grafkelder, die afgedekt wordt door een dubbele grafkelder-zerk. De steen werd opgericht ter herinnering aan G. Keizer, die in 1817 in de Zijpe was geboren en die in 1882 in Arnhem overleed.

Het hardstenen monument is voorzien van een bekroning in de vorm van een driehoekig fronton, voorzien van acroteria: een aan elke kant en een in de top.

In het fronton zien we een dier dat op de Algemene Begraafplaats slechts bij uitzondering op grafmonumenten voorkomt: een slang. Deze is voorgesteld als "ouroboros", een zich in de staart bijtende slang. Omdat het lichaam van het dier een cirkelvorm aanneemt en begin en einde in elkaar overlopen, geldt de ouroboros als eeuwigheidssymbool.

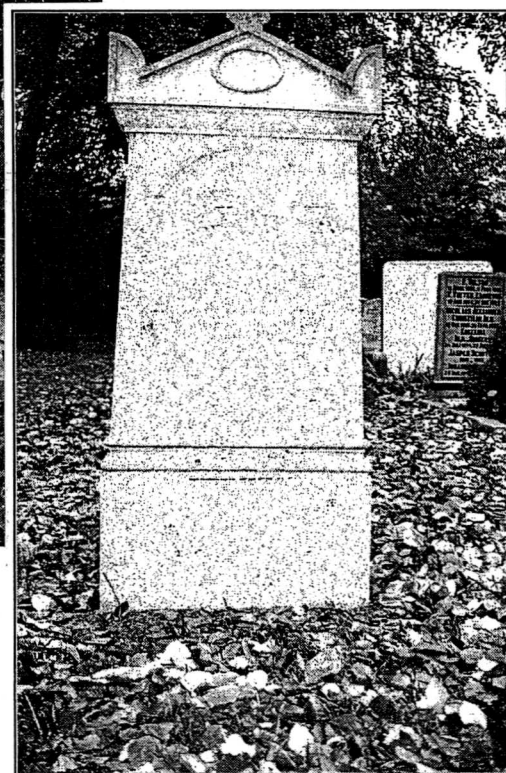
Het veld onder de bekroning is voorzien van

een tekstveld, dat aan de bovenzijde wordt afgesloten door een rondboog.

In de boogzwikken links en rechts van de boog zijn lineaire krullende ornamenten aangebracht. Onder de rondboog ziet men de woorden (in boogvorm): HIER RUST. Daarna de gegevens van G. Keizer. De tekst is in gewone hoofdletters, met schreven. Ze zijn verdiept aangebracht. De letters zijn bronskleurig gelakt.

De steen draagt aan de zijkant de signatuur van een van de bekendste steenhoudersbedrijven van toen in Alkmaar: W.F. Stoel. Het is de oudste signatuur van W.F. Stoel die terug gevonden is op deze begraafplaats.

De dubbele grafkelder-zerk is van natuursteen. Op de plaat staat te lezen: GRAFKELDER/ GT KEIZER/ 1882. Hier geen verdiepte, maar verheven letters. Ze zijn goudkleurig gelakt.

Grafnummer : A 244
 Datering : 1924 of 1930
 Tenaamstelling : Van de Pol
 Inventarisnummer : 56

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument in de vorm van een dubbele liggende grafsteen uit de 20ste eeuw, vermoedelijk uit 1924, het jaar dat Willem Ouwel van de Pol overleed of uit 1930, het jaar dat zijn vrouw Sygie Bus stierf.

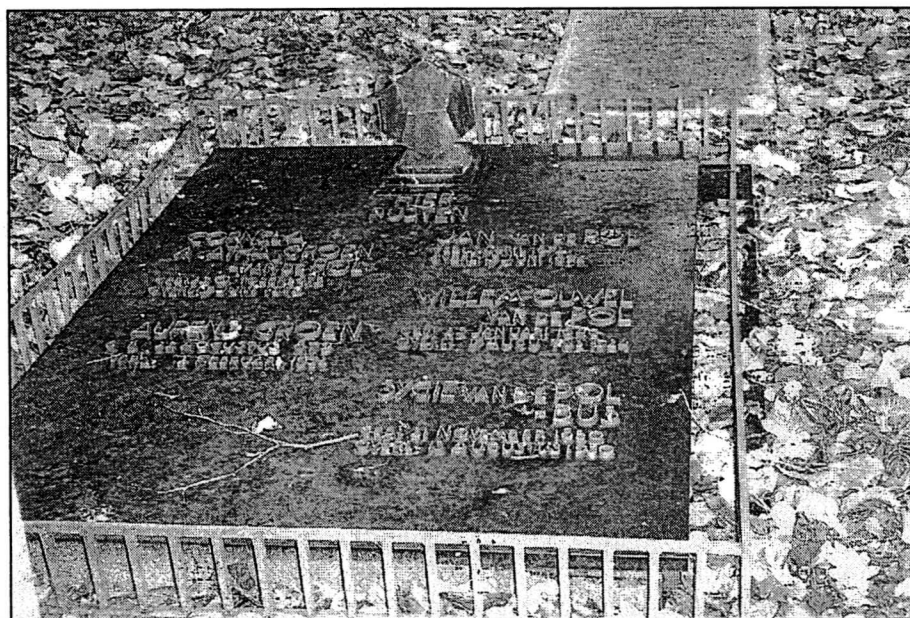
Het grafmonument bestaat uit een vlakke zwarte granieten steen, waarop in losse metalen letters eerst de woorden HIER RUSTEN zijn aangebracht, daarna de namen der begravenen. De letters zijn hoofdletters zonder schreef, van een type dat in de jaren twintig en dertig modern was.

Aan het hoofdeinde staat een metalen diamantvorm, geplaatst op een vierkant voetstukje van drie treden.

Rondom de granieten zerk is een heel laag

hekwerk geplaatst van een eenvoudig rechtlijnig model. Hier geen punten of rondbogen, zoals bij vele andere grafhekken, maar slechts twee liggers, waartussen korte spijltjes.

De bijzondere vormgeving van het geheel, die verder op deze wijze op de Algemene Begraafplaats niet voorkomt, doet vermoeden dat er een speciale ontwerper aan gewerkt heeft. Die ontwerper is vermoedelijk architect Laurens Groen geweest, de schoonzoon van de eerder genoemde Willem Ouwel van de Pol en Sygie Bus, die op allerlei plaatsen in de stad aardige bouwwerken ontworpen heeft, waaronder in 1913 het dieselgemaal van de polder Overdie- en Achtermeer. Ook daar ging het om een ontwerp waar elementen in voorkwamen, die eerder niet in Alkmaar waren toegepast.

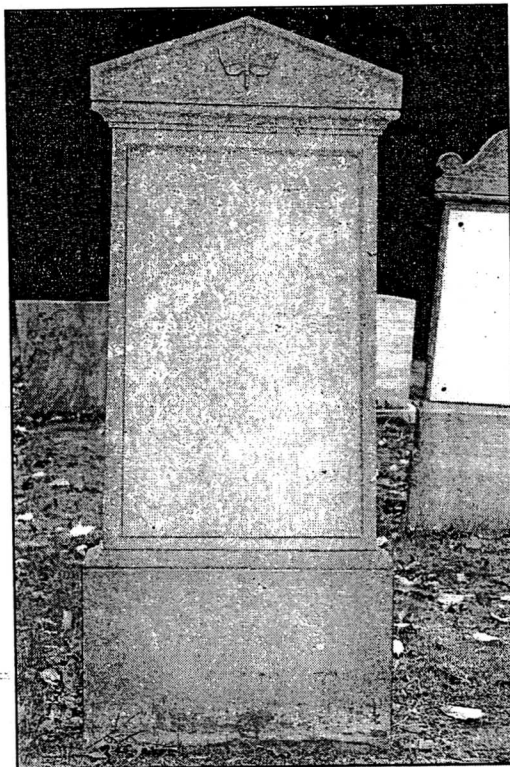
Grafnummer : A 301
Datering : 1877
Tenaamstelling : Cornelis Geel
Inventarisnummer : 22

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit de tweede helft van de 19de eeuw. Het monument werd in 1877 opgericht ter herinnering aan Antje Jantjes

Het hardstenen grafmonument wordt bekroond door een driehoekig fronton, waarin een vlinder

is afgebeeld. Het is een der vroegste voorbeelden op de Algemene Begraafplaats van dit regelmatig toegepaste grafmotief.

Onder het fronton is een tekstveld, waar de namen der overledenen zijn aangebracht in verdiepte hoofdletters.

Grafnummer : A 308
 Datering : 1925
 Tenaamstelling : Termaat
 Inventarisnummer : 68

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit de periode tussen de wereldoorlogen. Het grafmonument werd opgericht ter herinnering aan T. Termaat-Over, die in 1886 was geboren en in 1925 overleed. VROUW, MOEDER, DOCHTER, is bij haar naam te lezen.

Het grafmonument bestaat uit een lage hardstenen sokkel. Aan de voorzijde vertoont de sokkel een karakteristieke welving. Sokkels met een vergelijkbare welving komt men in de periode tussen de wereldoorlogen vaker tegen.

Op de sokkel staan twee hoge, vierkante marmeren palen geplaatst, waarvan de koppen enigszins bolvormig zijn afgewerkt. De palen zijn voorzien van lineaire decoratie-motieven: bovenin twee horizontale lijnen, waartussen vier kleine vierkantjes, daaronder drie verticale lijnen, waarvan de middelste langer is dan de overige twee. De middelste lange lijnen laten onderaan

een stukje metaal zien, vermoedelijk de rest van een aanhangpunt voor kettingen. Geheel onderaan zijn op de palen nog eens twee horizontale lijnen aangebracht.

Tussen de marmeren palen staat een hoge marmeren tekstplaat met getoogde bovenzijde. Hierop staan eerst de woorden IN MEMORIAM en HIER RUST. Daarna volgen de namen der overledenen. De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door platte hardstenen banden. Deze zijn vermoedelijk jonger dan het staande grafteken en aangebracht ter vervanging van paaltjes waartussen kettingen gehangen hebben. Gebruikelijk was dat dit soort paaltjes een zelfde soort vormgeving hadden als de grote staande palen die de tekstplaat flankeren.

Tegen de staande steen is schuin een kleine losse marmeren plaque geplaatst met de naam van de laatste begravene.

Grafnummer : A 379
 Datering : 1885
 Tenaamstelling : Wttewaall
 Inventarisnummer : 83

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een liggende grafzerk uit het einde van de 19de eeuw. Het grafmonument werd opgericht in 1885 voor Bartholomeus Willem Wttewaall, die nog geen half jaar geleefd heeft. Hij was het zoontje van mr. Gerard Wttewaall, rechter bij de Alkmaarse rechtbank, en Adèle Crommelin, wonende aan de Oudegracht, toenmalig nr. 121.

De hardstenen grafzerk heeft geprofileerde randen, terwijl de hoeken eenvoudig recht gebleven zijn. Door die profilering van de zijkanten

springen de rechte hoeken extra in het oog. Op die hoeken zijn met behulp van dunne lijnen op symmetrische wijze krullen aangebracht. Dergelijke lineaire krullen komt men ook in de architectuur van de jaren tachtig van de 19de eeuw als decoratie tegen.

Op de zerken zijn eerste de woorden HIER RUST aangebracht, daarna de naam van de al genoemde Bartholomeus Willem Wttewaall. De letters zijn verdiepte hoofdletters.

Grafnummer : A 382
Datering : 1831
Tenaamstelling : Stoel
Inventarisnummer : 84

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een liggende steen uit de jaren dertig van de 19de eeuw. Op de steen is in een cartouche onder de naam C.STOEL, erboven in boogvorm het woord FAMILIEGRAF in reliëf aangebracht. De letters zijn uitgevoerd als hoofdletters, voorzien van schreven. In de grafadministratie wordt vermeld dat deze steen op 16 juli 1831 is

geplaatst, tien maanden na de openstelling van de begraafplaats. Dit is de oudste steen die op de Algemene Begraafplaats Alkmaar aanwezig is. Het gaat om een hardstenen zerk, voorzien van een speciale rand- en hoekafwerking. Vergelijkbare rand- en hoekafwerkingen kwamen regelmatig voor in de tijd dat de begraafplaats aangelegd werd en in de jaren daarna.

Grafnummer : A 386
 Datering : 1948
 Tenaamstelling : Rotgans
 Inventarisnummer : 85

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit de veertiger jaren van de 20ste eeuw. De steen werd in 1948 opgericht voor Lucas Rombout Rotgans, de jong overleden zoon van Johan Rotgans en Sophia Clara Rotgans die hier later ook zijn bijgezet.

Zowel de staande steen zelf, als de platte banden die het graf ervoor markeren, zijn uitgevoerd in terrazzo, een kunststeen die in de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog diverse malen op de Algemene Begraafplaats is toegepast.

In de jaren veertig van de 20ste eeuw was er

een zekere voorkeur voor asymmetrische grafmonumenten. Ook hier is dat het geval. Het tekstvak zit namelijk niet midden op de staande steen, doch iets naar rechts, en wel zodanig dat er links en boven ruimte is voor een forse rank met klimop-bladeren. Bijzonder is dat de bladeren deels over het tekstvak heen zijn aangebracht. De letters zijn uitgevoerd als schreefloze hoofdletters, de linkerstok (het verticale linkerdeel van de letter) is breder dan de rest. De letters zijn niet van de gebruikelijke zwarte kleur voorzien, maar bruin-paars gelakt.

Grafnummer : A 398
Datering : 1894
Tenaamstelling : Habich
Inventarisnummer :

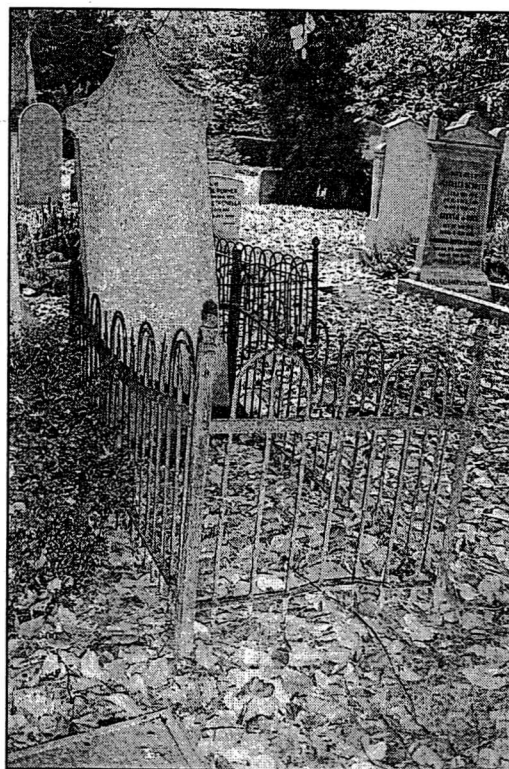
Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit het einde van de 19de eeuw. Het monument werd opgericht ter herinnering aan A.M. Habich-Deijlius die in 1894 overleed, 36 jaar oud.

Het hardstenen monument wordt bekroond door een ingezwenkte top. In deze top is een zandloper aangebracht, gecombineerd met een lauwerkrans, een zeis en een omgekeerde toorts, bekende grafmotieven.

Onder de top staan eerst de woorden HIER RUST, daarna volgen de namen der overledenen. Zij zijn in verdiepte hoofdletters met schreven aangebracht.

Het grafmonument draagt de signatuur van het bekende Alkmaarse steenhouwersbedrijf A. Kallansee/ J. Kleijmeer. Het is de vroegste signatuur van dit bedrijf, die op de Algemene Begraafplaats te vinden is. Andere signaturen van dit bedrijf zijn te vinden op B 724 uit 1897, B 747 en B 760 uit 1898 en B 772 uit 1900. Een van de stenen van Kallansee/ Kleijmeer, B 749 uit 1898, heeft hetzelfde model en is voorzien van dezelfde grafmotieven als de steen uit 1894 voor Habich.

Het grafmonument uit 1894 wordt omgeven door een ijzeren spijlenhekwerk.

Grafnummer : A 432
 Datering : 1852
 Tenaamstelling : V.d. Haagen
 Inventarisnummer : 92

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit het midden van de 19de eeuw. De steen werd in 1852 opgericht ter herinnering aan Th.J. v.d. Haagen, die op 48-jarige leeftijd overleed.

Het hardstenen monument is voorzien van een bekroning in de vorm van een spitsboog, geflankeerd door acroteria. In de acroteria een waaier-motief. In het spitsboogveld de voorstelling van een treurboom, met links een vlinder en een rups. Grafstenen van een vergelijkbaar model en met een vergelijkbare voorstelling zijn

in Alkmaar jarenlang toegepast. Dit is het oudste voorbeeld.

Het veld onder de bekroning is een verheven tekst-cartouche. Bovenaan staat te lezen: DIE IN MIJ GELOOFT ZAL LEVEN AL WARE HIJ OOK GESTORVEN; JOH. 11:25. Daarna volgen de namen van wie hier begraven werden. De letters van het Bijbel-citaat zijn deels hoofdletters, deels kleine letters; de namen der overledenen zijn geheel in hoofdletters. Alle letters hebben schreven en zijn verdiept op het cartouche aangebracht. Bovendien zijn zij zwart gelakt.

Grafnummer : A 437
 Datering : 1834?
 Tenaamstelling : Gertenaar
 Inventarisnummer : 94

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een kleine liggende grafzerk, uit de jaren dertig van de 19de eeuw. De steen dekt het graf van de familie Gertenaar. Blijkens de grafboeken was hier in 1834 de eerste begraaving.

De hardstenen zerk is voorzien van een smalle rand. Op de hoeken zijn waaiermotieven, een bekend versieringsmotief uit de 19de eeuw. Dit is het vroegste voorbeeld dat op de Algemene

Begraafplaats te vinden is.

Op de steen leest men eerst het woord FAMILIE, op de regel eronder de naam GERTENAAR. De letters zijn hoofdletters met schreven, verdiept aangebracht.

Het graf wordt omgeven door een ijzeren spijlenhekwerk.

Grafnummer : A 451
 Datering : 1907
 Tenaamstelling : Schenke
 Inventarisnummer : 97

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een liggende steen uit het begin van de 20ste eeuw, opgericht ter herinnering aan Johann Heinrich Schenke jr. die in 1907 overleed, bijna 25 jaar oud. Zijn ouders, Johann Schenke sr. en Guurtje Melchior, werden hier in 1915 en 1921 bijgezet. J.H. Schenke sr. (van de firma gebr. Schenke) was kleermaker en winkelier in herenartikelen aan de Mient (toenmalig nr. 25).

De zerk is van hardsteen en voorzien van randen, die afgeschuind zijn, terwijl de hoeken gewoon recht bleven. Deze hoeken worden geflankeerd door kleine halfronde uitsteeksels.

Deze halfronde uitsteeksels zijn op de Algemene Begraafplaats uitzonderlijk. Meestal paste men kleine puntvormige uitsteeksels toe.

Bijzonder is het ornament, dat tegen alle vier de hoeken is aangebracht in reliëf. Dat ornament toont in het midden een Franse lelie, geflankeerd door krullende ranken.

Het tekstgedeelte opent met het woord (in boogvorm): RUSTPLAATS, daaronder het woord VAN. Daarna volgen de namen der hier begravenen. De tekst is in verheven hoofdletters aangebracht.

Grafnummer : A 456
 Datering : 1912
 Tenaamstelling : Koorn
 Inventarisnummer : 99

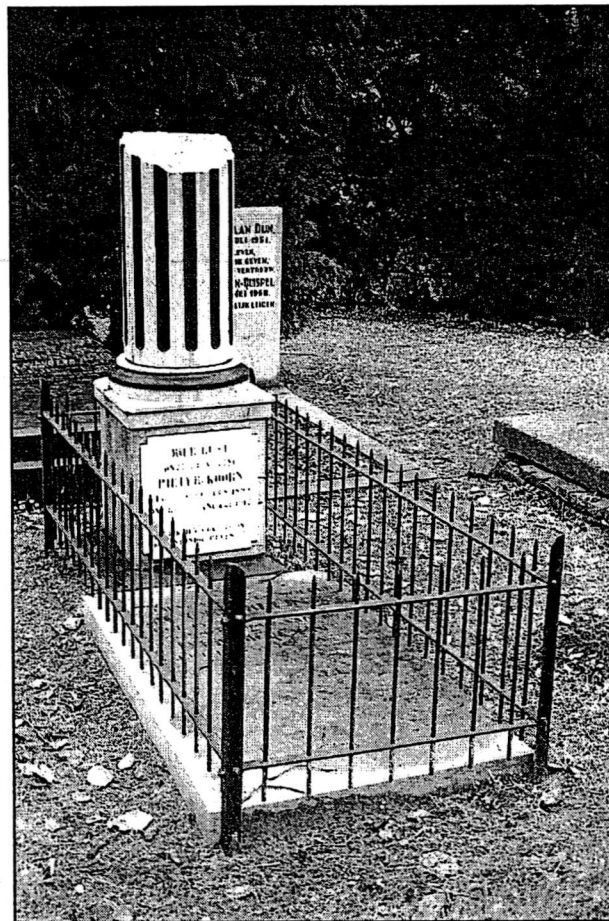
Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een afgebroken zuil op een voetstuk uit de eerste decennia van de 20ste eeuw. De zuil is geplaatst in 1912 ter herinnering aan Pieter Koorn, de jong overleden zoon van de heer en mevrouw Koorn-Krijnse.

Zowel de afgebroken zuil als het basement van de zuil zijn in hardsteen uitgevoerd. Ook de liggende grafsteen ervoor is van hardsteen. De zuil is voorzien van cannelures (groeven) die

zwart geschilderd zijn. Een afgebroken zuil geldt als symbool voor het (te vroeg) afgebroken leven.

De naam van de eerste begravene staat op een marmeren naamplaat, bevestigd op het basement van de zuil. Tevens is hier te lezen: **GELIJK HET GRAS IS ONS KORTSTONDIG LEVEN**. De namen van de ouders zijn op de liggende zerk aangebracht.

Het geheel is omgeven door een eenvoudig ijzeren spijlenhekwerk.

Grafnummer : A 469
 Datering : 1925
 Tenaamstelling : De Pree
 Inventarisnummer : 103

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een afgebroken zuil op een voetstuk uit de eerste decennia van de 20ste eeuw. Voor de zuil is een opengeslagen boek te zien met daarboven een palmtak. De zuil met het boek en de palmtak is geplaatst ter herinnering aan dominee Hubrecht Pieter de Pree, die in 1925 op 46-jarige leeftijd overleed.

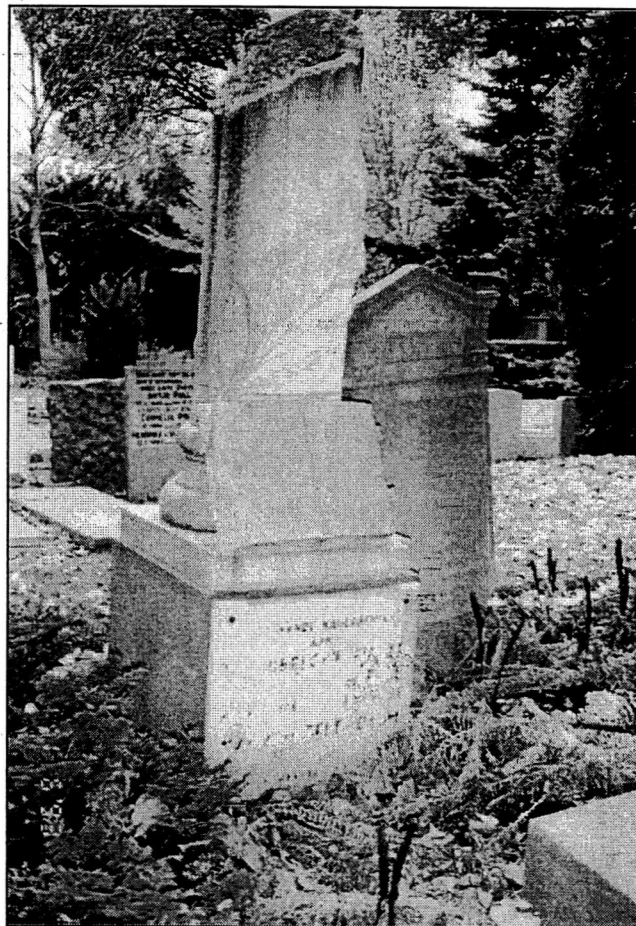
De zuil en het boek zijn uitgevoerd in een kalksteensoort, die naar de Franse vindplaats Euville wordt genoemd. Een afgebroken zuil geldt als symbool voor het (te vroeg) afgebroken leven. In het opengeslagen boek staat te lezen: IK HEB NIET VOORGENOMEN IETS TE WETEN ONDER U DAN JEZUS CHRISTUS EN DIEN GEKRUISIGD (I COR. 2:2). De tekst illustreert de houding die de dominee principieel innam in

de Richtingenstrijd die destijds in de Hervormde kerk woedde over de betekenis van de kruisdood van Christus.

De naam van de eerste begravene en van zijn vrouw zijn te lezen op de marmeren plaque die op het voetstuk is aangebracht. Tevens is daarop te lezen dat het HUN DANKBARE GEMEENTE was die destijds het grafmonument oprichtte. De letters zijn zwart gelakt.

Het grafmonument werd vervaardigd door de bekende beeldhouwer August Falise, (1875-1936) uit Wageningen, die eerder, in 1912 voor Alkmaar het standbeeld van Truitje Bosboom-Toussaint vervaardigd had, te vinden op de hoek van Kennemerstraatweg en Kennemersingel. Het beeld draagt een signatuur: aug.falise.

Voor het monument groeien vele varens.

Grafnummer : A 475
 Datering : 1920
 Tenaamstelling : Mente/Zaadnoordijk
 Inventarisnummer : 105

Goed voorbeeld van grafmonument in de vorm van een staande steen uit de eerste decennia van de 20ste eeuw. De steen is opgericht in 1920, ter herinnering aan Wilhelmina Dorothea Mente, de weduwe van Marcus de Haas.

De lichte marmeren grafsteen heeft een hoog opgetrokken middendeel tussen lagere zijkanten. Een dergelijk model werd in de eerste twee decennia van de 20ste eeuw vaker toegepast.

Meestal is de top boogvormig afgewerkt, maar ditmaal zien we juist een afwerking in de vorm van een driehoek. Op de lage delen links en rechts van het middendeel zijn korte stroken met eikeblad aangebracht.

Op het middendeel zijn onder en boven de tekst strakke geometrische ornamenten te zien, zoals cirkels (boven) en een driehoek op zijn punt (onder).

Grafnummer : A 519
 Datering : 182
 Tenaamstelling : Nagelhout
 Inventarisnummer : 91

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een smalle, hoge staande steen uit het eind van de 19de eeuw. De steen, die slechts 30 cm. breed is, werd opgericht in 1882 ter herinnering aan Joannes Albertus Nagelhout, die nog geen zes maanden geleefd heeft. Hij was de zoon van Bertus Nagelhout, koffiehuishouder, en Geertruida van Groos.

Enkele jaren later werd er een broertje, dat net een jaar oud was, bijgezet.

De steen, met zijn getoogde bovenkant, heeft een vorm die destijds voor eenvoudige grafmonumenten veel werd toegepast. Op de Algemene Begraafplaats zijn de voorbeelden echter niet

talrijk meer. In het kleine getoogde veldje in de top van de grafsteen is met moeite een voorstelling van een geknakte bloemstengel te zien, symbool voor het voortijdig afgebroken leven.

De hele grafsteen is vol tekst. Bovenaan staan in schuine schrijffletters de woorden RUST-PLAATS VAN, daarna in gewone hoofdletters met schreven: ONZE JONGSTEN LIEVELING, gevolgd door de namen van de begravenen: eerst de twee jong overleden broertjes, daarna hun veel later gestorven ouders en een zus, die al in 1881 was geboren maar eerst in 1961 stierf.

Grafnummer : A 537
 Datering : 1952
 Tenaamstelling : Schinkel
 Inventarisnummer : 121

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit de jaren rond 1950. De steen werd opgericht ter herinnering aan Gerarda Frederika Schinkel, die in 1952 op 39-jarige leeftijd overleed.

De staande steen laat in op het middenveld een boekrol zien, die aan de onderzijde opgerold is. Op de boekrol staan de gegevens van de overledene. Rondom is de grijze steen ruw. Op

deze ruwe steen is een tak met rozen aangebracht.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door een rand van ruwe rechthoekige steenblokken met op de voorste hoeken wat grotere vierkante blokken die dienen als vazen (zogenoeten blokvazen).

Een vergelijkbaar grafmonument komt nog een keer voor op de Algemene Begraafplaats: B 733, opgericht in 1921 voor Jan Jacob Zeeman.

Grafnummer : B 554
 Datering : 1886
 Tenaamstelling : Oldenburg
 Inventarisnummer : 127

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit het einde van de 19de eeuw. De steen is in 1886 opgericht voor de familie Oldenburg. In dat jaar overleed Aafje Oldenburg, ruim drie jaar oud, de dochter van Ijsbrant Oldenburg, kastelein, en Grietje Spaan.

Bijzonder is dat voor het monument niet de gebruikelijke blauwgrijze hardsteen is toegepast, maar een zalmkleurige kalksteen, die naar de vindplaats in Frankrijk Euville wordt genoemd. Deze steen werd in 1886 nog maar kort in ons land gebruikt.

Ook de vormgeving van de staande steen is opmerkelijk: er is een voetstuk van rustica (imitatie van ruwe steenblokken), daarboven is een glad gedeelte, bestemd voor de tekst. Dit gladde gedeelte, dat zich naar boven toe versmalt,

wordt aan de bovenzijde afgesloten door een gebogen lijst. Daarop rusten twee lage voluten (krullen). Waar de voluten samenkomen, worden zij bekroond door een stenen bol.

Op het tekstveld is eerst (in boogvorm) het woord FAMILIEGRAF te lezen, daaronder de familienaam OLDENBURG.

De grafruimte voor de staande grafsteen wordt gemarkeerd door een rand van platte stenen banden, waartussen stenen grafpalen met bewerkte hoeken. De palen, die onderling verbonden zijn door kettingen, worden bekroond door een stenen bol. Zowel de platte banden, als de palen en de bollen zijn van dezelfde zalmkleurige Euville als de grote staande grafsteen.

Grafnummer : B 567
 Datering : 1887
 Tenaamstelling : Bakker
 Inventarisnummer : 133

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit het einde van de 19de eeuw. Bijzonder is, dat dit grafmonument zowel aan de voorzijde, als aan de achterzijde bewerkt is.

De steen werd in 1887 opgericht ter herinnering aan de jong overleden Jacob Bakker Dz. Twee jaar later volgde zijn broer Gerrit hem in het graf, pas jaren daarna stierven de ouders, respectievelijk in 1904 en 1919.

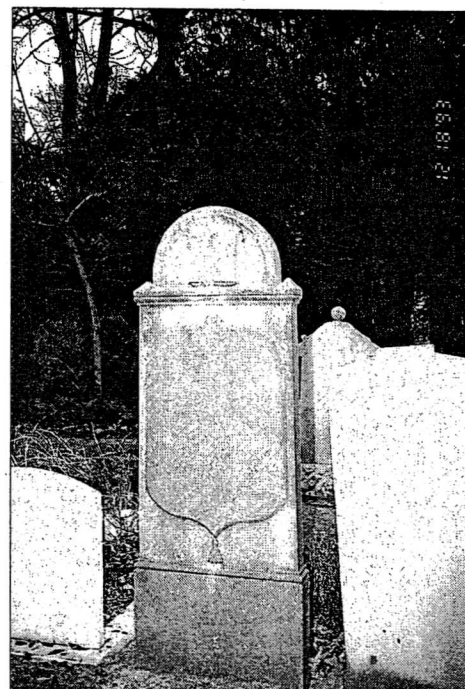
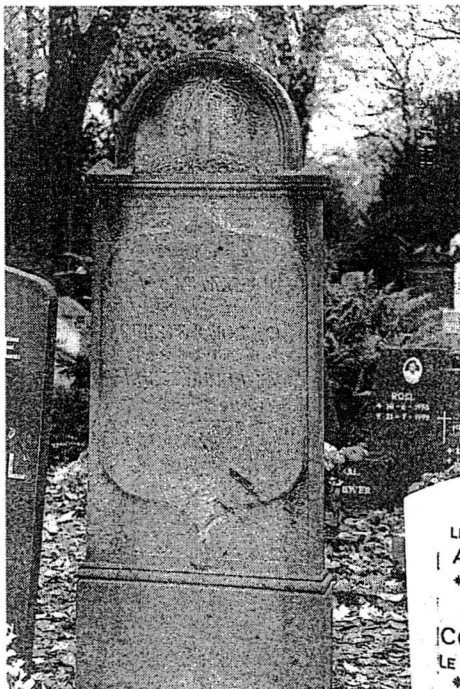
Het hardstenen monument is voorzien van een bekroning in de vorm van een rondboogveld, geflankeerd door kleine stenen piramidetjes (diamantkoppen). In het rondboogveld aan de voorzijde de voorstelling van een treurboom. Dit is het vroegste voorbeeld van een treurboom alleen, zonder vlinder of rups, op een grafzerk op de Algemene Begraafplaats. Er zouden er nog vele volgen. In het rondboogveld aan de achterzijde is een opengeslagen boek afgebeeld. Daarin staat te lezen:

STOF ZIJT GIJ EN TOT STOF ZULT GIJ
 WEDERKEREN.

Zowel aan de voorzijde, als aan de achterzijde is het veld onder de bekroning is voorzien van een verheven tekst-cartouche met een bijzondere vorm: de cartouche met de afgeronde hoeken loopt zowel aan de bovenzijde, als aan de onderzijde in een punt uit. De onderste punt is van een kwast voorzien. Vergelijkbare cartouches komen ook op enkele andere 19de-eeuwse grafstenen voor.

Na de woorden : HIER LIGT volgen de namen der overledenen. De letters zijn in gewone hoofdletters met schreven, verdiept aangebracht.

De steen draagt de signatuur van een van de bekendste steenhoudersbedrijven van toen in Alkmaar: W.F. Stoel. Er zijn in vak B nog twee andere grafstenen met die signatuur: B 626 uit 1890 en B 627 uit 1891. Laatst genoemde is ook een staande steen die zowel aan de voorzijde, als aan de achterzijde bewerkt is. Karakteristiek voor door Stoel geleverd steenhouderswerk uit die jaren is de robuuste vorm en de zorgvuldige afwerking.

Grafnummer : B 622
 Datering : 1932
 Tenaamstelling : Essen
 Inventarisnummer : 148

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument waarvan de hoofdvorm enigszins doet denken aan een tempelfront. Het monument werd opgericht in 1932, ter herinnering aan J.M.L. Essen-Frank.

Het granieten monument laat een voetstuk van twee hoge treden zien. Daarboven staat een vlak veld, geflankeerd door twee halfzuilen van het Dorische type. Het geheel wordt bekroond door een segmentboogvormig fronton met uitgeswenkte hoeken (zodat de contour van het fronton enigszins doet denken aan de hoed van Napoleon). In het midden van het fronton is een ovaal

aangebracht, waarbinnen een stralende zon die opkomt uit (of verdwijnt in) het water. Het motief van de opgaande of ondergaande zon geniet in de jaren dertig een zekere populariteit. Dit is een van de eerste verbeelden op de Algemene Begraafplaats.

Op het tekstveld staan alleen de namen der overledenen. Zij zijn aangebracht in verheven hoofdletters.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door platte stenen banden. In het midden van de grafruimte een eenvoudige blokvaas in dezelfde steensoort als de banden.

Grafnummer : B 633
 Datering : 1906
 Tenaamstelling : Andriessen
 Inventarisnummer : 154

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument in de vorm van een staande steen. Het grafmonument werd in 1906 opgericht voor de journalist W.F. Andriessen, die -zoals de Alkmaarsche Courant van 5 februari 1906 meldt- na een kort hevig lijden op 40 jarige leeftijd was overleden. Andriessen was toen sinds twee jaar hoofdredacteur van die krant, nadat hij eerder redacteur was geweest van de Telegraaf en het Handelsblad.

De grafsteen van wit marmer heeft een hoog getoogd middendeel, geflankeerd door iets lagere, afgeronde zijkanen. De zijkanen verbreden zich naar onderen toe trapsgewijze. Het is het oudste en tevens meest monumentale voorbeeld van dit model grafsteen op de Algemene Begraafplaats.

Lage zuil-achtige elementen vormen de overgang van de staande steen naar de omranding van de grafruimte voor de staande steen. Die omranding bestaat niet -zoals gebruikelijk- uit eenvoudige platte banden, maar er is sprake van randen die bij de staande steen hoog beginnen

en dan lager worden. Ook de band aan het voeten-einde is niet gewoon plat, doch vertoont een getoogde vorm.

Op verschillende plaatsen langs de zijkanen zijn banden met eenvoudig geometrisch ornament aangebracht: rechthoekjes en driehoekjes.

Op het middenveld staat eerst met grote letters te lezen: IN MEMORIAM, dan volgt: AAN ONZEN/ GROOTEN VRIEND/daarna de naam van de hierboven al genoemde overledene, gevolgd door VAN ZIJNE/ RAADSELKINDEREN. De tekst heeft betrekking op het feit waarvan in de Alkmaarsche Courant van 5/2/1906 melding wordt gemaakt: "Hij was een kindervriend en door het hele land bezat hij 'raadselvriendjes en vriendinnetjes'. Aan de Telegraaf en het Handelsblad was hij n.l. ook redacteur van de raadselrubriek voor kinderen..."

De letters zijn schreefloze hoofdletters. Die van "In memoriam" zijn verheven aangebracht, de overige verdiept.

Grafnummer : B 659
 Datering : 1930
 Tenaamstelling : Bakker
 Inventarisnummer : 164

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit de periode tussen de wereldoorlogen. Het grafmonument werd opgericht ter herinnering aan K. Bakker Dz, geboren in augustus 1853 en overleden in december 1930. Architect staat er onder zijn naam te lezen. Klaas Bakker Dz. is een van de belangrijkste architecten die aan het eind van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw in Alkmaar en omgeving werkzaam was. Diverse van zijn gebouwen staan op de gemeentelijke monumentenlijst, zoals "Het kasteeltje" uit 1901 op de hoek van de Zilverstraat. Enkele maanden later volgde zijn vrouw Antje Jimmink hem in het graf.

De hoge grafsteen is van hardsteen en is op symmetrische wijze voorzien van een getrapte

bovenzijde. Niet alleen aan de bovenzijde, ook aan de onderzijde is een getrapte symmetrische afwerking te zien. Dergelijke getrapte symmetrische vormen kwamen in de periode tussen de wereldoorlogen regelmatig voor. Aanvankelijk waren de modellen vrij hoog, later kwamen ook lagere modellen in zwang.

Op het tekstveld ziet men de namen der overledenen in verheven schreefloze hoofdletters. Aanvankelijk zijn ze zwart gelakt geweest.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door eenvoudige hardstenen banden.

Het grafmonument is niet gesigneerd. De heer Nic. Akkerman uit Alkmaar, kleinzoon van Klaas Bakker, deelde mee dat het Alkmaarse steenhoudersbedrijf Kallansee de steen gemaakt heeft.

Grafnummer : B 694-695
 Datering : 1921
 Tenaamstelling : Meiboom
 Inventarisnummer : 178

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument waarvan de hoofdvorm enigszins doet denken aan een tempelfront, opgericht door de familie Meiboom. Dergelijke kostbare modellen waren zowel aan het eind van de 19de eeuw als in het begin van de 20ste eeuw in zwang. Dit werd in 1898 neergezet ter herinnering aan de gestorven baby Jacob Meiboom, zoon van Albertus Meiboom en Margaretha Jacoba Smit. Albertus Meiboom, geboren in 1871 en overleden in 1934, had een grote steenkolenhandel aan de Oudegracht (het pakhuis uit 1906, met de naam Meiboom erop, staat op de gemeentelijke monumentenlijst).

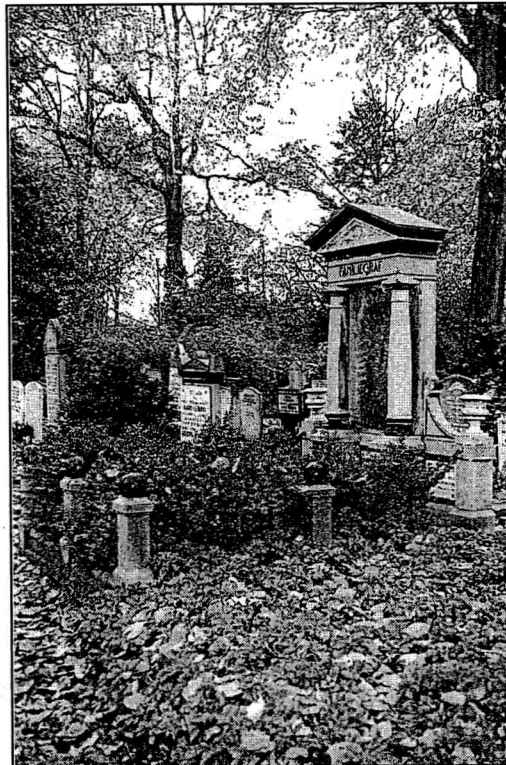
Het brede monument, opgetrokken in hardsteen, laat een driedelig voetstuk zien. De drie delen,

waarop kleine tekstplaten van wit marmer zijn aangebracht, worden gescheiden door vooruit-springende pedestals, waarop gladde Dorische zuilen verrijzen. Tussen de zuilen in is ruimte voor een grote wit marmeren tekstplaat. De zuilen dragen een brede kroonlijst waarop een fors driehoekig fronton rust.

Op de uiteinden van het voetstuk staan wit marmeren tuinvazen, die dienden voor planten of bloemen.

In het fronton is een vlinder afgebeeld, op de kroonlijst staat het woord FAMILIEGRAF, op de wit marmeren tekstplaten kan men de namen der overledenen lezen.

Bij alle namen de verwijzing naar een bijbeltekst of naar een psalm.

Grafnummer : B 705
 Datering : 1943
 Tenaamstelling : Holsmuller
 Inventarisnummer : 184

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit de periode tussen de wereldoorlogen. Het grafmonument werd opgericht in 1943 ter herinnering aan Jacques Holsmuller, die in 1881 was geboren en in 1943 overleed. Hij was grossier in koloniale waren, net als zijn vader H.W. Holsmuller, die een zaak op de Voordam had.

Het grafmonument bestaat uit een lage hardstenen sokkel. Daarop staan twee hoge vierkante hardstenen palen, waarvan de koppen enigszins bolvormig zijn afgewerkt. De palen zijn voorzien van lineaire decoratie-motieven: bovenin drie horizontale lijnen. Tussen de onderste twee zijn drie kleine vierkantjes. Daaronder drie verticale lijnen, waarvan de middelste langer is dan de overige twee. De lijnen eindigen in kleine ruitjes. De middelste lange lijnen laten onderaan een metalen bevestigingspunt zien voor kettingen. Op de palen bemerkt men geheel onderaan nog eens twee horizontale lijnen.

Tussen de hardstenen palen staat een hoge marmeren tekstplaat met getoogde bovenzijde.

Langs de toeg is links een eikentak aangebracht, rechts een palmtak. Daaronder staat (in boogvorm) het woord: RUSTPLAATS, daaronder het woord VAN. Daarna volgen de namen der overledenen. De letters zijn hoofdletters, verdiept aangebracht en zwart gelakt.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door vierkante hardstenen paaltjes, van hetzelfde model als de twee hoge palen. Tussen de paaltjes lichte metalen kettingen (aluminium? zink?). De schakels hebben een karakteristieke langgerekte vorm en zijn voorzien van punten.

Dit type grafmonument, compleet met lichte metalen kettingen, komt men in de oudste grafvakken A, B en C nauwelijks tegen, maar het is op de Algemene Begraafplaats wel veel toegepast, met name in de vakken G en H. De oudste bewaard gebleven voorbeelden stammen uit de jaren 1914-1915. Het type leent zich voor hergebruik omdat de tekstplaat tussen de hoge staande palen vervangen kan worden.

Grafnummer : B 712b
 Datering : 1931
 Tenaamstelling : Thomsen
 Inventarisnummer : 187

Goed voorbeeld van een grafmonument uit de periode tussen de wereldoorlogen, opgericht in 1931 voor oud-wethouder Andreas Friedrich Thomsen.

Het brede grafmonument is uitgevoerd in een lichte zalmkleurige kalksteen, naar de Franse vindplaats Euville genaamd.

Het is opgebouwd uit een lage staande steen, met haaks erop lagere stenen die door hun vloeiende vorm geleidelijk aan de overgang bewerkstelligen naar de platte banden die de graf-ruimte markeren. Vergelijkbare modellen kwamen

tussen de wereldoorlogen wel vaker voor. Dit is het meest monumentale voorbeeld dat op de Algemene Begraafplaats aanwezig is.

Op de staande steen is de naam van de overledene te lezen. Voorts wordt vermeld dat hij van 1916 tot 1930 wethouder van Alkmaar is geweest en dat hij tijdens de raadsvergadering van 1 september 1931 stierf. Tot besluit kan men lezen dat zijn vrienden het monument oprichtten **UIT WAARDERING VOOR HETGEEN HIJ DEED EN VOELDE VOOR ZIJN STAD.**

Grafnummer : B 734
 Datering : 1911
 Tenaamstelling : Hanegraaff
 Inventarisnummer : 200

Goed voorbeeld van een grafmonument uit de eerste helft van de 20ste eeuw, opgericht voor de familie Hanegraaff. Het is opgericht ter herinnering aan L. Hanegraaff, geboren in Rotterdam. Deze was in 1911 op vier-jarige leeftijd gestorven.

Het grafmonument is van wit marmer en bestaat uit een hoge tekstplaat met links daarvan een engel, die boven de tekstplaat uitsteekt. De engel draagt een lang geplooid gewaad. Zijn golvende

haar valt op de schouders. Achter het hoofd is een stralenkrans. De vleugels zijn dicht tegen het lichaam gevouwen. Engelen ten voeten uit komen op katholieke begraafplaatsen regelmatig voor, op de Algemene Begraafplaats zijn zij echter een uitzonderlijk verschijnsel.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door platte banden, eveneens van wit marmer.

Grafnummer : B 775
 Datering : 1920
 Tenaamstelling : Van der Heyde
 Inventarisnummer : 214

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument uit de periode tussen de wereldoorlogen, opgericht ter herinnering aan dr. J. van der Heyde, geboren in de Beemster in 1869 en overleden in Alkmaar in 1920. Ook zijn zoon, dr. Henri Christiaan van der Heyde, werd hier begraven, en wel in 1933, nadat hij op Corsica was overleden.

Soms werd voor grafmonumenten geen natuursteen, maar terracotta toegepast, met name in de periode tussen de wereldoorlogen. Dit is het enige voorbeeld op de Algemene Begraafplaats.

Aanvankelijk was het grafmonument vrij laag.

Op de staande steen was toen nog alleen de naam van de eerste begravene, dr. J. van der Heyde te zien. In 1933 werd er een tweede tekst-steen op de eerste gezet. Deze tweede steen bevat de naam van dr. Henri Christiaan van der Heyde. Op het bovenste tekstblok staat nog een kleinere steen.

Links en rechts van de tekst-stenen is een getrapte overgang te zien naar de markering van de grafruimte voor de steen. Deze markering bestaat uit platte banden, eveneens van terracotta.

Het bovenste tekstblok is van initialen voorzien: N.v.P. (linksboven) en J.H. (rechtsboven).

Grafnummer : B 843-844
 Datering : 1921
 Tenaamstelling : Kool
 Inventarisnummer : 245

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument, waarvan de hoofdvorm enigszins doet denken aan een triomfboog. Het monument werd in 1921 opgericht, ter herinnering aan Jacob Pieter Kool Pz. Drie jaar later werd ook zijn echtgenote Margaretha Kroon hier begraven.

Het grafmonument is uitgevoerd in gelige zandsteen. Het is het enige zandstenen grafmonument, dat op de Algemene Begraafplaats te vinden is. Lange tijd was er een welige klimopbegroeiing.

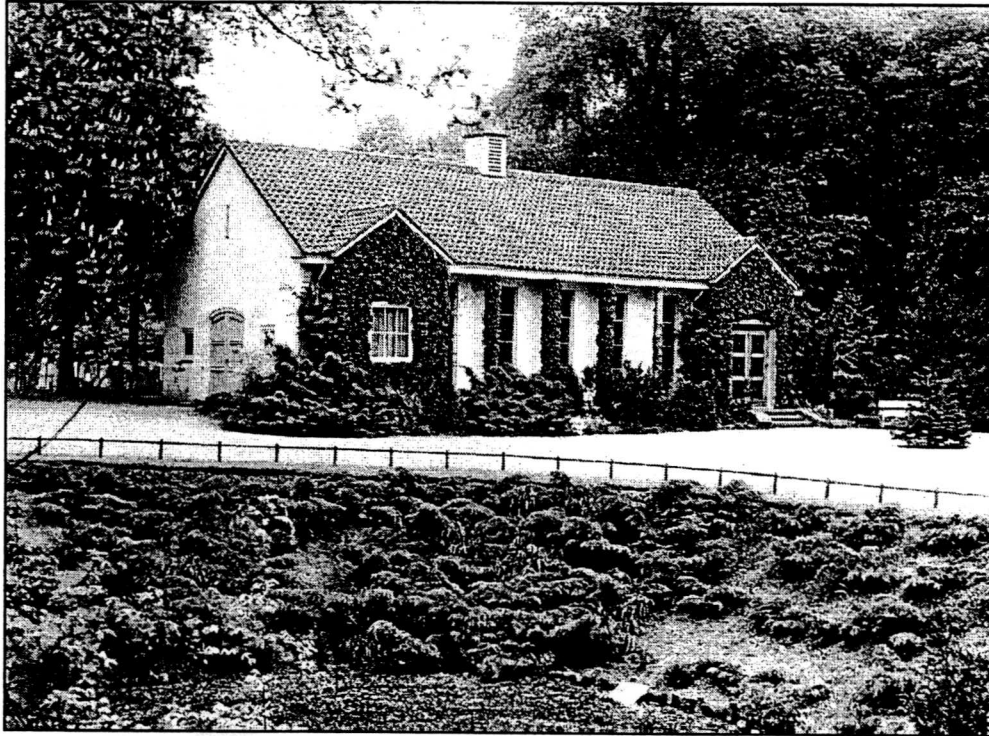
De triomfboog laat links en rechts twee half-

zuilen zien. De boogoverspanning is voorzien van een decoratief patroon van ruiten, geflankeerd door een langgerekt hoekig band-ornament. Het geheel wordt bekroond door een laag driehoekig fronton.

Onder de rondboog is een tekstveld, waarin de namen van de twee al genoemde overledenen verdiept zijn aangebracht in eenvoudige schreefloze hoofdletters.

De grafruimte voor de triomfboog wordt gemarkeerd door platte stenen banden met op de hoeken hogere stenen blokken.

Aula omstreeks 1955

Grafnummer : C 136
Datering : 1844
Tenaamstelling : Van Saanen
Inventarisnummer : 259

Goed voorbeeld van een katholiek grafmonument in de vorm van een liggende grafsteen uit de jaren veertig van de 19de eeuw. Het is een liggende zerk, opgericht in 1844 voor Geertruida van Saanen-Koorn, die op 23-jarige leeftijd overleed. Dit is de oudste katholieke grafsteen op de Algemene Begraafplaats.

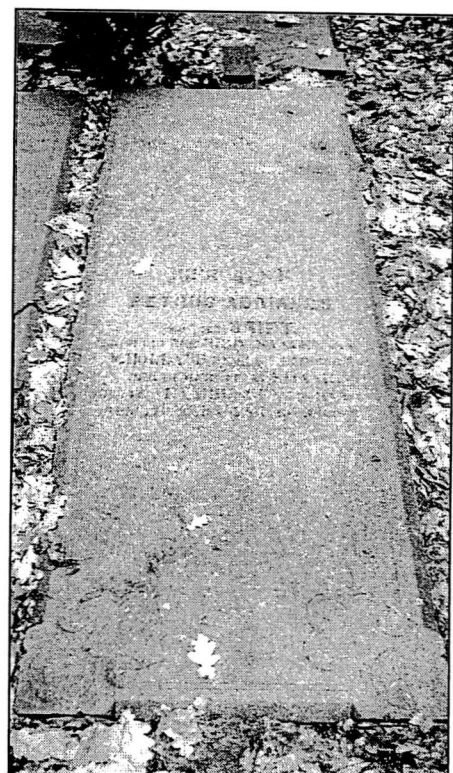
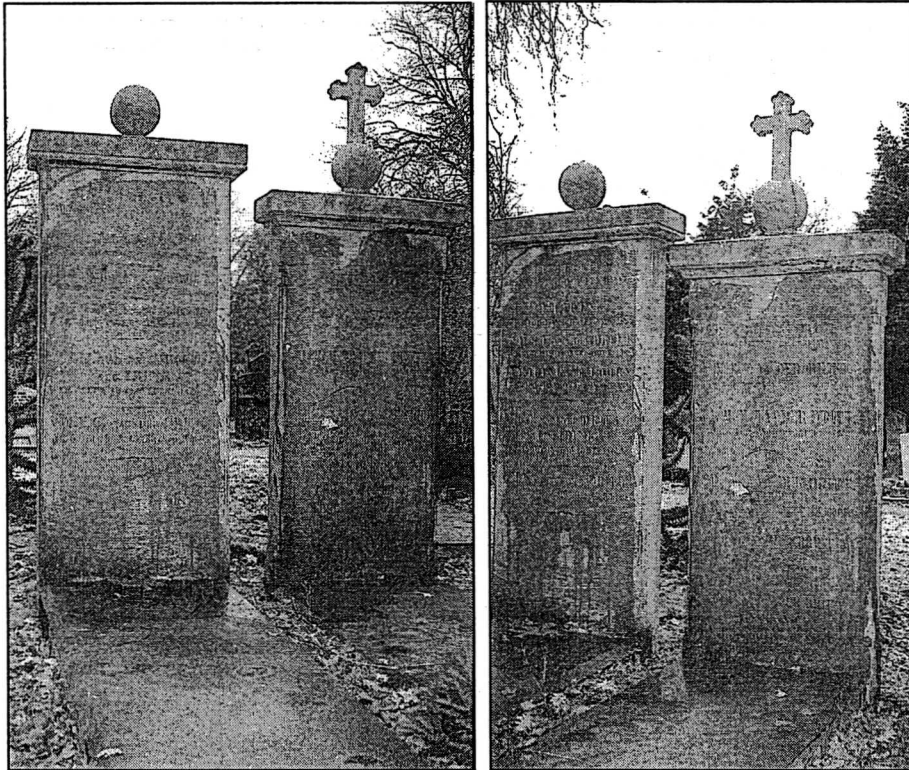
De hardstenen zerk vertoont bij het hoofdeinde een Latijns kruis. De uiteinden zijn accoladevormig beëindigd (echter: de punt van de accolade ontbreekt). Onder het kruis een cartouche in de vorm van een rechthoek met afgeronde hoeken.

Aan de boven- en onderzijde loopt de cartouche uit in een punt, waaraan zich bovendien een kwast bevindt. In de cartouche is de naam van de overledene vermeld.

In de twee bovenhoeken een rond medaillon waarin een driebladig motief, in de twee onderhoeken een rond medaillon waarin een klein Latijns kruis, van dezelfde hoofdvorm als het grote kruis.

Tussen de twee onderste hoekmedaillons de letters R.I.P.

Grafnummer : C 140, C 141
 Datering : 1850 (staand) en 1869 (liggend);
 : 1863 (liggend) en 1883 (staand)
 Tenaamstelling : Ibink, Van der Drift
 Inventarisnummer : 256 en 261, 257 en 262

Goed voorbeeld van een groep bijeen horende katholieke grafmonumenten, bestaande uit twee staande grafstenen, waarvoor twee liggende zerken. Bij deze groep horen overigens nog meer stenen, te weten de twee liggende zerken (C 100 en C 101) een rij voor C 140 en C 141.

De grafmonumenten C 140 en C 141 stammen uit de periode 1850-1883. Ze werden opgericht voor telgen uit de familie Ibink en de daaraan geparenteerde familie Van der Drift.

De twee staande grafstenen, beide van een zelfde eenvoudig model, zijn het oudste. De ene, C 140, werd opgericht in 1850, ter herinnering aan H.M.Ibink die nog geen maand oud is geworden. Daarna werd er nog een kind begraven: ditmaal een Van der Drift, die nog geen vijf jaar oud werd. De andere, C 141, werd opgericht in 1863, eveneens naar aanleiding van de dood van een kind, ene E.M. van der Drift die in november 1863 overleed op 2-jarige leeftijd, gevolgd door ene A.M.M. van der Drift die een maand later stierf, bijna een jaar oud.

De beide staande graftekens, uitgevoerd in hardsteen, zijn tamelijk hoog en dik. Zij hebben

een zeer eenvoudige rechthoekige hoofdvorm en worden bekroond door een iets uitstekende lage brede steen die van boven in een flauw hellend tentdak eindigt. Daarop een stenen bol, waarop een kruis. Het kruis op de ene grafsteen is bewaard, dat van de andere is van zijn plek verdwenen en ligt thans op de liggende zerk, aan de voet van de staande steen.

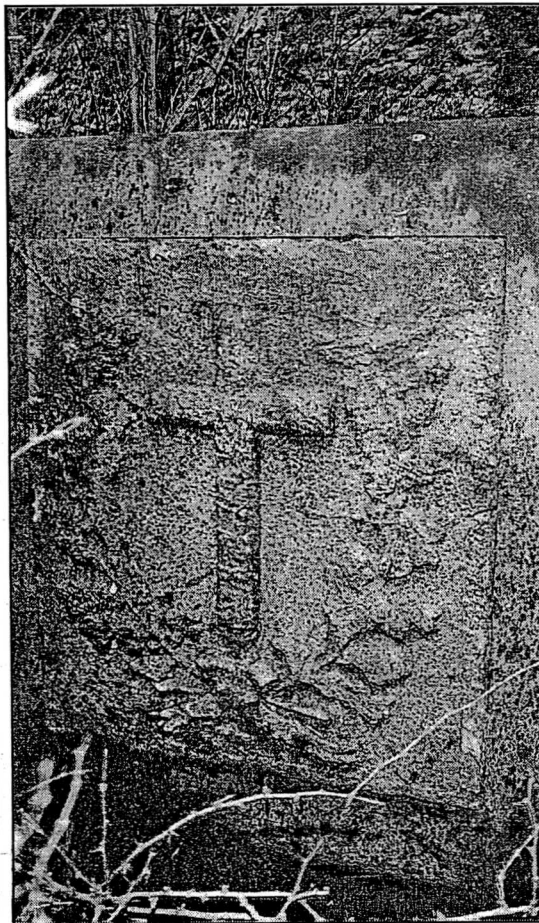
De twee liggende hardstenen zerken hebben eveneens een zelfde soort model. De ene, C 140, werd opgericht voor Johannes Hendricus Ibink, die in 1869 op 42-jarige leeftijd stierf, de andere, C 141, werd opgericht voor Petrus Adrianus van der Drift, oud-lid der Provinciale Staten van Noord-Holland en oud-wethouder der gemeente Alkmaar. Hij was in 1819 in Vlaardingingen geboren en in 1883 in Alkmaar overleden. Beide zerken hebben een nagenoeg identieke uitvoering met afgeschuinde randen en rechte hoeken, waarbinnen een driebladig bladmotief. Het hoofdeinde vertoont een Latijns kruis met merkwaardig in- en uitgezwenkte zijanten. Daaronder eerst de woorden HIER RUST, gevolgd door de namen der overledenen.

Grafnummer : C 183
 Datering : 1882
 Tenaamstelling : Conijn
 Inventarisnummer : 266

Goed voorbeeld van een katholiek grafmonument in de vorm van een liggende steen uit het laatste kwart van de 19de eeuw. De eerste naam die op de steen vermeld staat is die van Adrianus Jacobus Theodorus Conijn die in 1882 stierf, nog geen jaar oud. In 1893 werd hier Stephanus Adrianus Conijn, geboren in 1828 in Edam en overleden in 1893 in Baarn, begraven, daarna zijn Alkmaarse echtgenote Helena Geertruida Maria Koorn, geboren in 1828 en overleden in 1899.

De liggende zerk is van hardsteen en rondom voorzien van een geprofileerde rand. Op het hoofdeinde van de zerk staat een kleine verhoging, waarop een schuin geplaatste steen is aangebracht, waarop een marmeren plaat. Hierop is een Latijns kruis aangebracht, omgeven door een krans van eikebladeren.

Op de liggende zerk zijn eerst de woorden HIER RUSTEN te lezen, daarna volgen de namen der begravenen. Geheel onderaan staan in een eigen kleine cartouche de letters R.I.P.

Grafnummer : C 228
 Datering : 1869
 Tenaamstelling : Boom
 Inventarisnummer : 268

Goed voorbeeld van een katholiek grafmonument in de vorm van een staande steen uit de tweede helft van de 19de eeuw. Het werd opgericht in 1869 ter herinnering aan J.P. Boom die in 1804 in 's-Gravenhage geboren was.

Het monument is van hardsteen en wordt bekroond door twee liggende voluten, die bovenin verbonden worden door een spitsboogje. Op het spitsboogje een eenvoudig Latijns kruis. Onder de bekroning is een wit marmeren

tekstplaat aangebracht, waarop eerst de woorden HIER RUSTEN DE STOFFELIJKE RESTEN VAN te lezen zijn, gevolgd door de namen der overledenen. De letters zijn goudkleurig gelakt.

Op het voetstuk van de grafsteen staan de letters R.I.P. Deze zijn zwart gelakt.

Deze grafsteen draagt de signatuur van het bekende Alkmaarse steenhoudersbedrijf P.Bergers.

Grafnummer : E 35
 Datering : 1948
 Tenaamstelling : Ten Kley
 Inventarisnummer : 294

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit de veertiger jaren van de 20ste eeuw. De steen werd in 1948 opgericht ter herinnering aan de arts H.E.J. ten Kley, geboren in 1909 en overleden in 1948.

Het monument is van travertijn en laat een asymmetrisch geplaatste, smalle staande steen zien. Niet alleen de plaatsing van de steen is asymmetrisch, ook de verdere vormgeving. Zo is op de staande steen, die een eenvoudige rechthoekige vorm heeft, het beeldmotief -een brandende kaars in verheven reliëf- niet in het midden geplaatst, maar uiterst rechts. Asymmetrische ontwerpen voor grafmonumenten komen

in de jaren veertig van de 20ste eeuw vaker voor.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door platte banden van travertijn. Op de band links staat in losse metalen hoofdletters de naam van H.E.J. ten Kley te lezen, terwijl op de band achter, naast de smalle staande steen, het woord arts is aangebracht, in dezelfde losse metalen letters.

De grafruimte zelf is afgedekt door platen travertijn, waarop de naam van de vrouw van de arts, K. ten Kley-van der Laan, te zien is, geboren in 1905 en overleden in 1979. Op een kleine blokvormige steen is in verheven hoofdletters de naam RIENEKE aangebracht.

Grafnummer : geen (in het plantsoen tussen vak A en vak G 316-561)
 Datering : 1947
 Tenaamstelling : Haverkamp
 Inventarisnummer : 272

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument uit het tweede kwart van de 20ste eeuw. Het monument is door het gemeentebestuur geplaatst, ter nagedachtenis aan de Alkmaarse verzetsheld, dokter F.J. Haverkamp (1945) en werd gemaakt door de bekende beeldhouwer Tjipke Visser, die in Bergen woonde.

Het asymmetrisch opgezette monument bestaat uit een zeer brede staande steen, waarvoor een liggende grafsteen met bronzen ringen.

Het staande gedeelte bestaat uit een hoger deel rechts en een lager deel links. In het hoge deel ziet men een groot heraldisch wapenschild, waarop een eenhoorn, met rechts ervan een geknielde engel. In het lage deel zijn drie wapens aangebracht, waaronder die van Amsterdam en Alkmaar. Op de liggende steen is een aesculaap-teken, embleem der geneesheren, in een lauwerkrans te vinden. Voorts de naam van de hier begravenen.

Grafnummer : geen (in het plantsoen achter vak G 316-561,
ter hoogte van de eerste brug)

Datering : 1937

Tenaamstelling : Van Dam

Inventarisnummer : 276

Goed voorbeeld van een monumentaal grafmonument uit het tweede kwart van de 20ste eeuw. Het monument werd opgericht ter herinnering aan dr. Johan Michaël van Dam, een bekende chirurg in Alkmaar die in 1937 op 57-jarige leeftijd overleed. Niet ver van de begraafplaats vandaan, in de Alkmaarder Hout, houdt een ander monument de herinnering aan de chirurg levend.

Het grafmonument, vervaardigd uit travertijn, bestaat uit een zeer brede, betrekkelijk lage,

staande steen. Er is sprake van een vooruit-springend gedeelte, waarop in grote losse metalen letters de naam van de overledene is aangebracht. De letters zijn schreefloze hoofdletters.

Voor de brede staande steen is eerst een steen in de breedte gelegd, daarvoor ziet men een zerk in de lengte liggen. Op de hoeken tussen beide liggende stenen staan twee blokvazen. Het geheel is symmetrisch van opzet.

Grafnummer : G 106
 Datering : 1928
 Tenaamstelling : Vos
 Inventarisnummer : 329

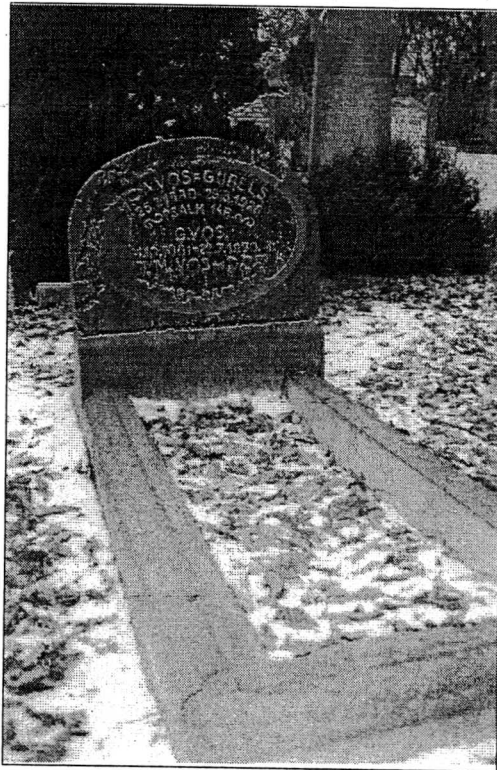
Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een lage staande steen uit de periode tussen de wereldoorlogen. Het werd opgericht in 1928, ter herinnering aan C.A. Vos-Gijbels, die op 48-jarige leeftijd overleed.

Voor het grafmonument is een bijzondere groenige steensoort gebruikt: diabas. Niet alleen de toegepaste steensoort is bijzonder, ook de hoofdvorm van de grafsteen. Er is sprake van een lage rechthoek die aan de bovenzijde getoogd is. Binnen deze getoogde rechthoek past juist een ovaal. Deze ovaal dient tot tekstveld.

Hier leest men (boogvormig) eerst de naam van

de eerste begravene, daarna haar geboorte- en sterfdatum, vervolgens: PSALM 146. Midden op de steen staat de naam van haar echtgenoot, G. Vos, die eerst in 1950 overleed. De letters zijn eenvoudige schreefloze hoofdletters. Zij zijn in de vorm van losse metalen letters op de steen aangebracht.

De grafruimte voor de grafsteen wordt gemarkeerd door stevige, geprofileerde banden van diabas. Geprofileerde stenen banden komen op de Algemene Begraafplaats niet veel voor. Veel gebruikelijker zijn platte stenen banden.

Grafnummer : G 138
 Datering : 1909
 Tenaamstelling : Edel
 Inventarisnummer : 343

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument uit het begin van de 20ste eeuw in de vorm van een reusachtige platte kaars. Het monument werd opgericht ter herinnering aan Cornelis Edel sr. die in 1849 in Wognum was geboren en in 1909 in Alkmaar overleed.

De kaars is van hardsteen gemaakt. De vlam wordt extra aangeduid met behulp van een inleg

van wit marmer. In de top van het marmer is een vlinder afgebeeld.

Het middendeel der kaars dient tot tekstveld. Hier zijn de namen der begravenen te lezen in verdiepte hoofdletters.

Het grafmonument wordt omgeven door een ijzeren spijlen hek. Op de hoeken staan forse vierkante palen van hardsteen.

Grafnummer : G 194
 Datering : 1911
 Tenaamstelling : Ternooij Apel
 Inventarisnummer : 363

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument uit het begin van de 20ste eeuw dat bestaat uit een gedenknaald in vloeiende jugendstil vorm en een liggende grafsteen. Het monument werd opgericht ter herinnering aan een Lutherse dominee: Ds. J.F. Ternooij Apel, die in 1858 was geboren en in 1910 overleed.

Het monument is in marmer uitgevoerd. Het meest in het oog springend is de hoge gedenknaald in jugendstil vorm, die van onder breed begint en naar boven toe heel smal wordt. De gedenknaald staat op een laag rechthoekig voetstuk. Zowel op de gedenknaald, als op de zerk ervoor zijn geometrische ornamenten aan-

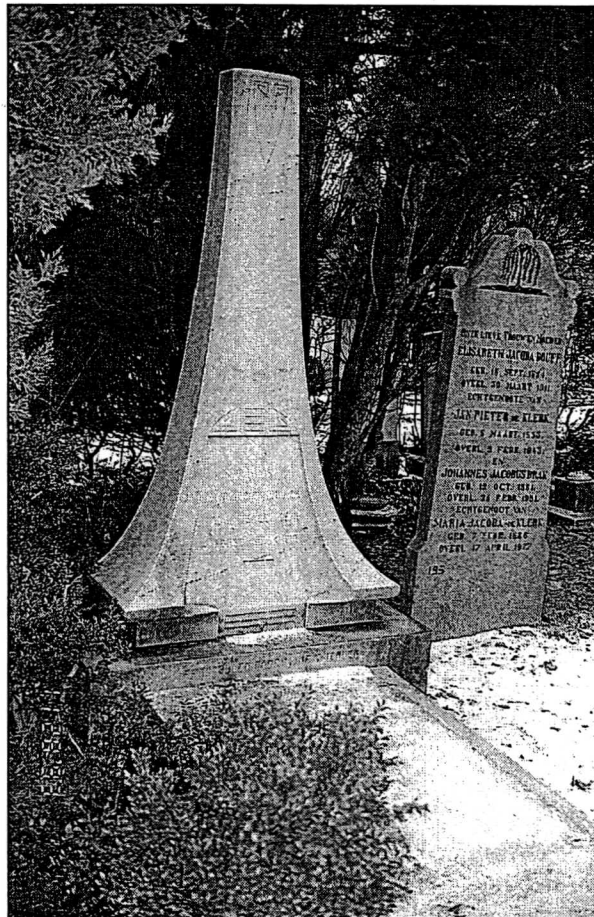
gebracht, van een type dat men bij diverse jugendstil ontwerpers tegenkomt, en dat een combinatie van hoekige en vloeiende lijnen laat zien.

Op de gedenknaald staat te lezen:
 HIJ WAS/ EVANGELIEPREDIKER/ DOOR
 GEHEEL ZIJN/ PERSOONLIJKHEID.

Op het voetstuk leest men:
 AANGEBODEN DOOR/ ZIJNE VRIENDEN/
 2 juli 1911.

Op de liggende steen kan men de gegevens van de overledene lezen.

De letters zijn hoofdletters, verdiept in de steen aangebracht.

Grafnummer : G 211
 Datering : 1904
 Tenaamstelling : De Lange
 Inventarisnummer : 370

Goed voorbeeld van een grafmonument uit het begin van de 20ste eeuw in de vorm van een staande grafsteen, waarvoor een ronde doos met een glazen deksel. In de doos is een grafkrans van bladeren en bloemen geplaatst is. Het monument werd opgericht ter herinnering aan Sara Henrietta de Lange, die in 1904 op 8-jarige leeftijd overleed.

De grafsteen, uitgevoerd in hardsteen, wordt bekroond door een driehoekig fronton, geflankeerd door acroteria. Op het middenveld van het fronton is een geknakte rozentak te zien, symbool van het afgebroken leven.

Onder de bekroning is een veld vol tekst. Bovenaan staat te lezen: GEZ. 130/ GOD IS GETROUW. Daarna volgen de woorden: HIER RUST/ ONZE LIEVEVELING/ SARA HENRIETTA.

De letters zijn schreefloze hoofdletters, verheven aangebracht en zwart gelakt.

In het begin van de 20ste eeuw kwam het regelmatig voor, dat bij een grafmonument een ronde metalen doos werd gezet, voorzien van een glazen deksel. In de doos werd een grafkrans gelegd. Deze kon gemaakt zijn van echte bladeren en bloemen, maar vaak werd aan kunstbladeren en kunstbloemen de voorkeur gegeven. Ook hier is dat het geval. In de krans voor Sara Henrietta zijn bladeren verwerkt en lichtblauwe vergeetmij-nietjes. Voorts zijn er rozen, net als in het fronton van de grafsteen.

Op de Algemene Begraafplaats hebben alleen dit graf en graf H 277 een grafkransdoos die in vrij goede staat gebleven is. Opmerkelijk is dat in beide gevallen het plantenmotief van de bekroning terugkeert in de grafkransdoos.

Grafnummer : G 215-216
 Datering : 1929
 Tenaamstelling : Troost
 Inventarisnummer : 373

Goed voorbeeld van een breed, asymmetrisch grafmonument uit de periode tussen de wereldoorlogen. Het werd opgericht in 1929 voor de jong overleden Willy Troost, in 1933 en 1946 werden eerst haar moeder, daarna haar vader -een bekende fabrikant van hoeden en petten- in het graf bijgezet.

Het monument is van wit marmer gemaakt en bestaat uit een lage brede steen rechts, waarop een notenbalk met muzieknoten, waaronder de woorden: WERK WERK! MIJMER NIET! Het geheel wordt voorafgegaan door een reusachtige viool-sleutel. Het is het enige grafmonument op de Algemene Begraafplaats, dat muzieknoten laat zien. Willy Troost hield veel van zingen, vandaar de muzieknoten en de liedtekst op haar

grafsteen.

Links van de brede, lage steen een hogere, smallere steen, waarop de namen de begravenen. De letters zijn schreefloos en van een type, dat in de jaren twintig en dertig van de 20ste eeuw als modern gold. De letters zijn net als de notenbalk en de muzieknoten in verheven reliëf aangebracht.

De brede grafruimte voor het staande gedeelte is gemarkeerd door platte banden van wit marmer. Meestal zijn alle banden even breed, maar hier is sprake van een brede band rechts en van een smalle band links. Het is het enige grafmonument op de Algemene Begraafplaats, dat muzieknoten laat zien.

Grafnummer : G 248
 Datering : 1921
 Tenaamstelling : Slinger
 Inventarisnummer : 368

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit de periode tussen de wereldoorlogen. Het

grafmonument werd opgericht ter herinnering aan M. Anna Catharina Slinger- geb. Jut, geboren in 1878 en overleden in 1921, op de dag dat haar zoon Klaas geboren werd. In 1948 werd vervolgens haar man Cornelis in het graf bijgezet, en daarna, in 1978, zoon Klaas.

Het grafmonument bestaat uit een lage hardstenen sokkel. Aan de voorzijde vertoont de sokkel een karakteristieke holle vorm, waarin een halfronde bloembak naar voren steekt.

Op de sokkel staan twee hoge, vierkante marmeren palen, bekroond door veelhoekige koppen, die iets smaller zijn dan de palen zelf. De palen zijn voorzien van eenvoudige

geometrische motieven: bovenin een cirkel, waarin tevens het bevestigingspunt voor de kettingen, daaronder een drietal verticale lijnen.

Tussen de marmeren palen staat een hoge marmeren tekstplaat met getoogde bovenzijde. Langs de bovenrand zijn op symmetrische wijze bladeren aangebracht, die doen denken aan eikebladeren. De stelen eindigen in het midden in een voluut.

Daaronder de namen der overledenen in schreef- loze hoofdletters. De letters, verdiept weer- gegeven, zijn zwart gelakt.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door platte banden waarop marmeren paaltjes die een vormgeving hebben die vergelijkbaar is met die van de beide grote palen. Tussen de palen hangen metalen kettingen.

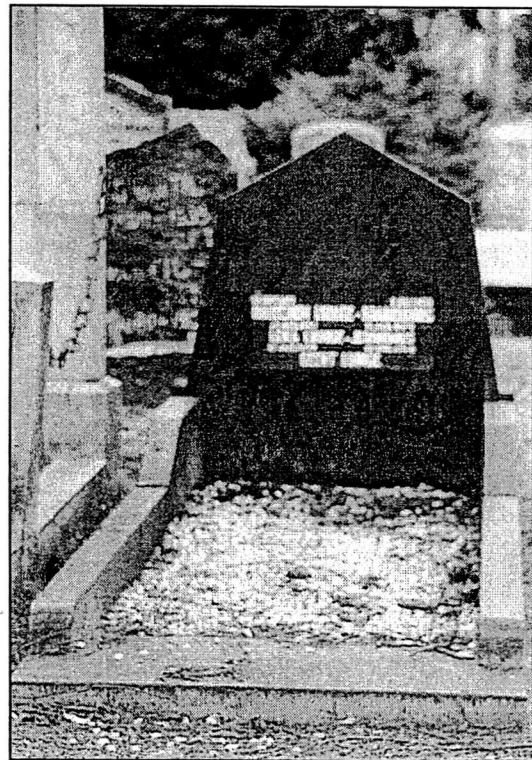
Grafnummer : G 334
 Datering : 1933
 Tenaamstelling : Luinge
 Inventarisnummer : 412

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een lage staande steen uit de periode tussen de wereldoorlogen. Het werd opgericht in 1933 voor de familie Luinge. Het eerst werd hier Hillechien-Kranenburg (geboren 1871 in Bellingwolde) begraven, de vrouw van Antoon Luinge (geboren 1872 in Peize), leraar aan de Rijkskweekschool te Alkmaar. Als laatste werd hun zoon Geert (geboren in 1899 in Groningen) bijgezet. Hij was, net als zijn broer Jacob (geboren in 1900 in Bellingwolde) als architect werkzaam. Wellicht is het bijzondere grafsteenontwerp aan hen beide toe te schrijven.

Voor het grafmonument is een bijzondere groenige steensoort gebruikt: diabas. Niet alleen

de toegepaste steensoort is bijzonder, ook de hoofdvorm van de grafsteen. Er is sprake van een vorm met geknikte zijkanten die doet denken aan de vorm van een mansarde dak. Binnen deze geknikte vorm is een rondboog aangebracht, waarbinnen een zon die ondergaat of juist opkomt, boven een rand van golfjes. Het motief van de zon die ondergaat of juist opkomt was in de dertiger jaren van de 20ste eeuw zeer geliefd.

Onder de zon een tekstveld, waarin de namen der overledenen. De grafruimte voor de grafsteen wordt gemarkeerd door banden van diabas. Zij zijn eerst, bij de staande steen, vrij hoog en worden daarna lager.

Grafnummer : G 431
 Datering : 1939
 Tenaamstelling : Burger
 Inventarisnummer :

Goed voorbeeld van een asymmetrisch grafmonument uit het tweede kwart van de 20ste eeuw, voorzien van een bijzondere bekleding in de vorm van keramiektegels. Het monument werd opgericht in 1939 ter herinnering aan A. Burger.

Het monument laat een grafsteen zien met een asymmetrische hoofdvorm: het rechterdeel is lager dan het linkerdeel. Niet alleen de hoofdvorm van de staande steen is asymmetrisch, ook de getrapte overgang naar de platte banden, die de grafruimte voor de staande steen markeren, is

dat. Zo is de overgangszone links, die drie "treden" telt, groter en hoger dan de overgangszone rechts, die slechts uit een blokvormige "trede" bestaat. Dergelijke asymmetrische grafmonumenten waren in de periode tussen de wereldoorlogen geliefd.

Voor de bekleding van de diverse onderdelen is gebruik gemaakt van zwarte en grijsgevolkte keramiektegels. Dit grafmonument is het enige voorbeeld op de Algemene Begraafplaats, dat een dergelijke bekleding van tegels heeft.

Grafnummer : G 561
 Datering : 1943
 Tenaamstelling : Carels
 Inventarisnummer : 536

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit het tweede kwart van de 20ste eeuw. Het monument werd opgericht in 1943 ter herinnering aan Nelly Carels, die in 1889 in Amsterdam geboren was. Zij is verbonden geweest als lerares aan de Alkmaarse Huishouden en Industrieschool aan de Emmastraat, waar zij niet alleen strijken en wasbehandeling gaf, maar tevens waarnemend directrice was. In 1961 werd ook haar vriendin Anthonia Frederica Bossert hier begraven.

De staande steen heeft aan de bovenzijde afgeschuinde hoeken. Ook het tekstveld op de steen heeft een omranding met afgeschuinde hoeken aan de bovenzijde. Binnen dit veld met de afgeschuinde hoek is een segmentboog aangebracht, daaronder staat (in boogvorm) het woord RUSTPLAATS, daaronder het woord

VAN. Vervolgens leest men de namen van de twee vriendinnen die hier begraven werden. De letters zijn schreefloze hoofdletters, verheven aangebracht.

In het midden, tussen de beide namen, is een rond medaillon van wit marmer met een voorstelling van vrouwe Justitia. Zij is gekleed in een lang gewaad en heeft in haar rechterhand een weegschaal. Zij wordt omgeven door de stralen van een zon die ondergaat of juist opkomt.

Het motief van de zon die ondergaat of juist opkomt, ziet men op meer grafstenen uit het derde kwart van de 20ste eeuw. Maar Vrouwe Justitia komt op andere grafzerken op de Algemene Begraafplaats niet voor. Bij Vrouwe Justitia staan de Latijnse woorden IUS SUFFRAGII (kiesrecht, vermoedelijk in dit geval speciaal het vrouwenkiesrecht).

Grafnummer : G 668
 Datering : 1945
 Tenaamstelling : Zandbergen
 Inventarisnummer :

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument in de vorm van een hoge staande steen van vlak na de Tweede Wereldoorlog. Het monument werd opgericht in 1945 ter herinnering aan Gerrit Zandbergen, ONZE GELIEFDE MAN, VADER, ZOON, BROER, VRIEND EN ILLEGALE MEDEWERKER. Hij was geboren in 1895 en stierf op 15 juli 1945 GEBORGEN IN ZIJN HEILAND, VOOR KONINGIN EN VADERLAND, OP WEG NAAR HUIS, NA EEN 3-JARIGE MARTELING IN DUITSCHE CONCENTRATIEKAMPEN, zo staat op de steen. Daarna volgen de woorden: ZIJN GELOOFSVERTROUWEN EN HELDENMOED MOGE ONS EEN LICHTEND VOORBEELD ZIJN.

Het asymmetrische monument is van hardsteen

en bestaat uit een hoge staande plaat waar tegen aan de rechterkant een nog hogere vierkante paal. Zowel de paal als de staande steen bieden ruimte aan tekst en beeld. Ook aan de linkerzijde staat een vierkante paal, echter smaller en lager dan de grote paal rechts.

De hoge paal is als afgebroken paal weergegeven, als symbool voor het afgebroken leven. Op de paal is de Nederlandse leeuw in reliëf weergegeven.

De staande steen laat een opengeslagen bijbelboek zien, symbool van het geloof, waarachter zonnestralen. De stralen zijn geel gelakt. Over de stralen is een keten aangebracht.

In het tekstveld leest men de naam van de overledene en zijn lotgevallen in de Tweede Wereldoorlog.

Grafnumme : G 797
 Datering : 1948
 Tenaamstelling : Werkman
 Inventarisnummer :

Goed voorbeeld van een bijzonder grafmonument in de vorm van een staande steen van vlak na de Tweede Wereldoorlog. Het werd opgericht ter herinnering aan Jan Werkman die in 1902 werd geboren en in 1948 stierf. Jan Werkman, geboren in Hellendoorn, was in 1928 als journalist in Alkmaar komen wonen. Uit de rouwadvertenties in de Alkmaarsche Courant van 17 februari 1948 blijkt dat hij aanvankelijk bij de Alkmaarsche Courant heeft gewerkt, later was hij kapitein bij de Kon. Landmacht geworden.

Het monument is gegoten uit terrazzo en bestaat uit een eenvoudige rechthoekige staande steen, gevat tussen twee grote kubusvormige blokken.

Op de staande steen ziet men langs de bovenrand van links naar rechts een hand die schrijft met een ganzeveer (een verwijzing naar zijn werk als journalist), een helm (een verwijzing naar de tijd, dat hij bij de Kon. Landmacht werkzaam was) en vijf Olympische ringen.

Daaronder is ruimte voor tekst. In losse metalen letters leest men de namen van Jan Werkman en zijn echtgenote. De letters zijn hoofdletters, met schreven.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door platte kunststenen banden. Op de voorste twee hoeken staan blokvazen.

Grafnummer : H 164
 Datering : 1903
 Tenaamstelling : Timmer
 Inventarisnummer : 237

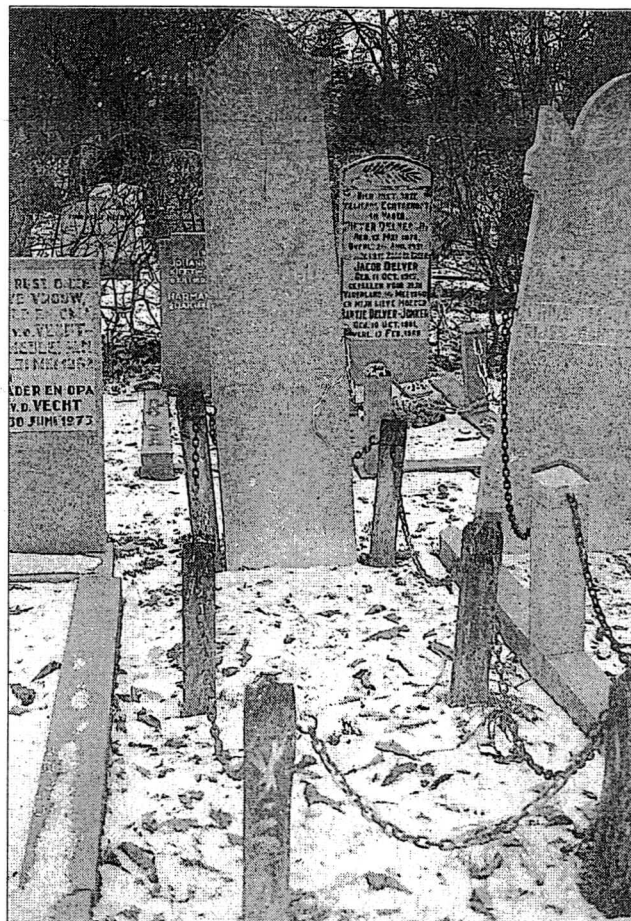
Goed voorbeeld van een eenvoudig grafmonument in de vorm van een hoge, smalle staande steen uit het begin van de 20ste eeuw. Het monument werd opgericht ter herinnering aan Reijmpje Timmer-Vos, die in 1903 overleed.

Het hardstenen monument is voorzien van een bekroning in de vorm van segmentboog met uitgezwenkte hoeken (zodat de contour enigszins doet denken aan de hoed van Napoleon). In het boogveld de voorstelling van een treurboom, met links een vlinder en een rups. Vergelijkbare voorstellingen zijn in Alkmaar jarenlang toegepast, echter vaker op dure, brede grafstenen met spitsboogvelden en acroteria, dan op

eenvoudige smalle zerken.

Onder de bekroning vindt men de tekst. Na de woorden: FAMILIEGRAF volgen eerst de namen der overledenen. De letters zijn hoofdletters die verdiept op de steen zijn aangebracht.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door houten paaltjes, verbonden door ijzeren kettingen. Het is het enige voorbeeld van een markering door middel van houten paaltjes, dat op de Algemene Begraafplaats bewaard is. Op het eerste gezicht lijkt het om eenvoudige paaltjes te gaan, bij nadere beschouwing echter ziet men dat de koppen mooi bewerkt zijn.

Grafnummer : H 277
 Datering : 1903?
 Tenaamstelling : Van Schaik
 Inventarisnummer : 374

Goed voorbeeld van een grafmonument uit het begin van de 20ste eeuw in de vorm van een staande grafsteen, waarvoor een ronde doos met een glazen dekseL. In de doos is een grafkrans van bladeren geplaatst. Het monument werd opgericht voor de familie Van Schaik. In 1903 was Hendrina Maria van Schaik, 15 jaar oud, overleden, de dochter van boekbinder Bart van Schaik en Anna Maria Jacoba Habich.

De grafsteen, uitgevoerd in hardsteen, wordt bekroond door een spitsboogveld, geflankeerd door acroteria. In de acroteria is een waaiermotief aangebracht, het spitsboogveld is geheel gevuld met fijne klimopranken in verheven reliëf.

Onder de bekroning staan op het tekstveld slechts de woorden: (in boogvorm) RUST-PLAATS, daaronder FAM:, daaronder VAN

SCHAIK. De letters zijn hoofdletters met schreven, verdiept aangebracht en zwart gelakt.

In het begin van de 20ste eeuw kwam het regelmatig voor, dat bij een grafmonument een ronde metalen doos werd gezet, voorzien van een glazen dekseL. In de doos werd een grafkrans gelegd. Deze kon gemaakt zijn van echte bladeren en bloemen, maar vaak werd aan kunstbladeren en kunstbloemen de voorkeur gegeven. Ook hier is dat het geval. In de krans voor de familie Van Schaik zijn klimopbladeren verwerkt, net als in het spitsboogveld van de grafsteen.

Redelijk gave grafkransdozen zijn op de Algemene Begraafplaats alleen te vinden bij dit graf en bij graf G 211. Opmerkelijk is dat in beide gevallen het plantenmotief van de bekroning van de grafsteen terugkeert in de grafkransdoos.

Grafnummer : H 958
 Datering : 1933
 Tenaamstelling : De Waal
 Inventarisnummer :

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een lage staande steen uit de jaren dertig van de 20ste eeuw, waarvoor een liggende zerk. Het monument markeert het familiegraf van Jb. de Waal.

Het monument is gegoten uit een zalmkleurige kunststeen, terrazzo genaamd, een kunststeen die nog een paar keer op de Algemene Begraafplaats is toegepast. Dit is het vroegste voorbeeld dat bewaard gebleven is. Omdat de kwaliteit onbetrouwbaar is, is toepassing van terrazzo sinds 1950 niet meer toegestaan

De staande steen laat een in-en uitgezwenkte bekroning zien, waarbinnen een boogvormig verdiept veld met daarin een geknielde treurende vrouw onder een treurboom. De boom buigt met de boog rondom mee. De vrouw is en profil afgebeeld. Aan haar voeten ziet men bloemen (op een graf?). Het gaat om een standaardtafereel, dat we exact hetzelfde op diverse begraafplaatsen in Amsterdam tegenkomen.

Daaronder is ruimte voor tekstcartouche. De grafruimte voor het grafteken wordt gemarkeerd door terrazzo banden.

Grafnummer : H 1259
 Datering : 1938
 Tenaamstelling : Velthuijs
 Inventarisnummer :

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit de jaren dertig van de 20ste eeuw. Het werd opgericht ter herinnering aan J.J. Velthuijs, die in 1938 overleed.

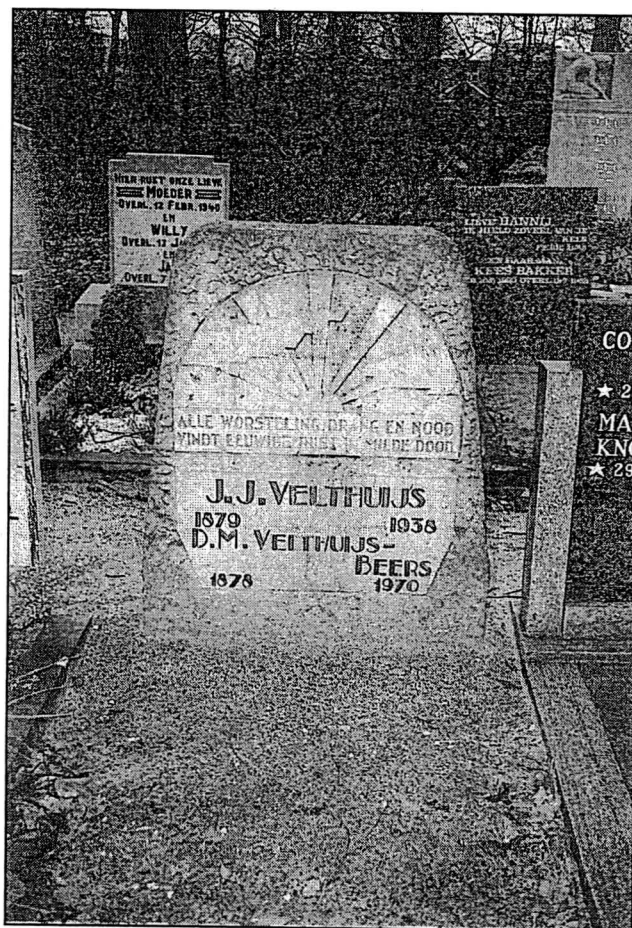
Het grafmonument is van een steensoort gemaakt, die men op de Algemene Begraafplaats verder niet toegepast vindt, namelijk een oranje-gele kalksteen die men naar de Franse vindplaats Pouillenay noemt.

De staande steen heeft afgeronde hoeken. Op

de steen is een halve zon te zien die ondergaat of juist opkomt. Tussen de stralen ziet men wolken. Het zonnemotief is in het tweede kwart van de 20ste eeuw regelmatig toegepast op grafstenen.

Onder de zon staat de tekst:

ALLE WORSTELING, DRANG EN NOOD/
 VINDT EEUWIGE RUST IN MILDE DOOD.
 Daaronder de namen van de begravenen.

Grafnummer : H 1349
 Datering : 1941
 Tenaamstelling : Vlaanderen
 Inventarisnummer :

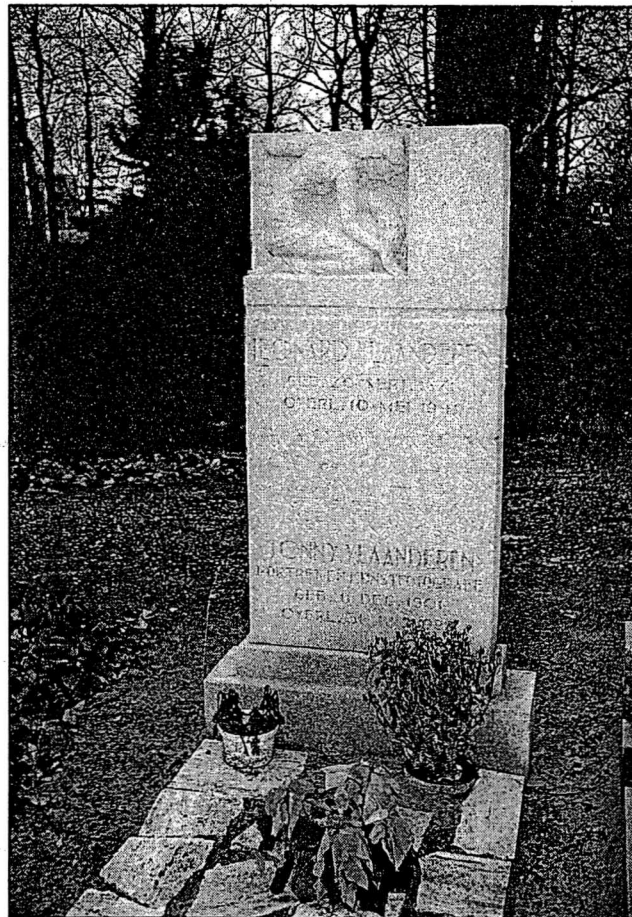
Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een hoge staande steen uit de jaren veertig van de 20ste eeuw. Het werd opgericht ter herinnering aan Leonard Vlaanderen die in 1871 was geboren en in 1941 overleed. De tweede naam die vermeld wordt, is die van Tonny Vlaanderen, geboren in 1901 en overleden in 1993, de bekende Alkmaarse portret- en kunstfotografe.

Het monument is gegoten uit een zalmkleurige kunststeen, terrazzo genaamd, een kunstssteen die nog een paar keer op de Algemene

Begraafplaats is toegepast. Omdat de kwaliteit onbetrouwbaar is, is toepassing van terrazzo sinds 1950 niet meer toegestaan.

Het gedenkteken is hoog en rechthoekig van vorm. Links boven is een reliëf meegegoten van een geknielde, treurende vrouw met een grafkrans. De vrouw, die en profil is weergegeven, heeft lange haren en draagt een lang gewaad.

Onder het reliëf is een verdiepte lijn, daarna volgt de ruimte voor de namen der overledenen. Zij zijn aangebracht in verdiepte schreefloze letters.

Grafnummer : H 1625
 Datering : 1944
 Tenaamstelling : Miessen
 Inventarisnummer :

Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande steen uit het tweede kwart van de 20ste eeuw. Het monument werd opgericht ter herinnering aan timmerman Pieter Miessen, die in 1886 geboren was en in november 1944 overleed.

Het monument is vervaardigd uit een steensoort, die verder niet op de Algemene Begraafplaats voorkomt, namelijk tufsteen. De staande steen is aan de bovenzijde getoogd. Onder de toog is een zon die ondergaat of juist opkomt. Het motief

van de zon die ondergaat of juist opkomt werd in het tweede kwart van de 20ste eeuw regelmatig toegepast.

In het tekstveld eronder is eerst te lezen:

HIER LIGT MIJN LIEVE MAN, daarna volgt de naam van de overledene en de naam van zijn vrouw. De letters zijn schreefloze hoofdletters, verheven weergegeven en zwart gelakt.

De grafruimte voor de staande steen wordt gemarkeerd door platte tufstenen banden, waarop veel mos groeit.

Grafnummer : H 1820
 Datering : 1947
 Tenaamstelling : Leguit
 Inventarisnummer :

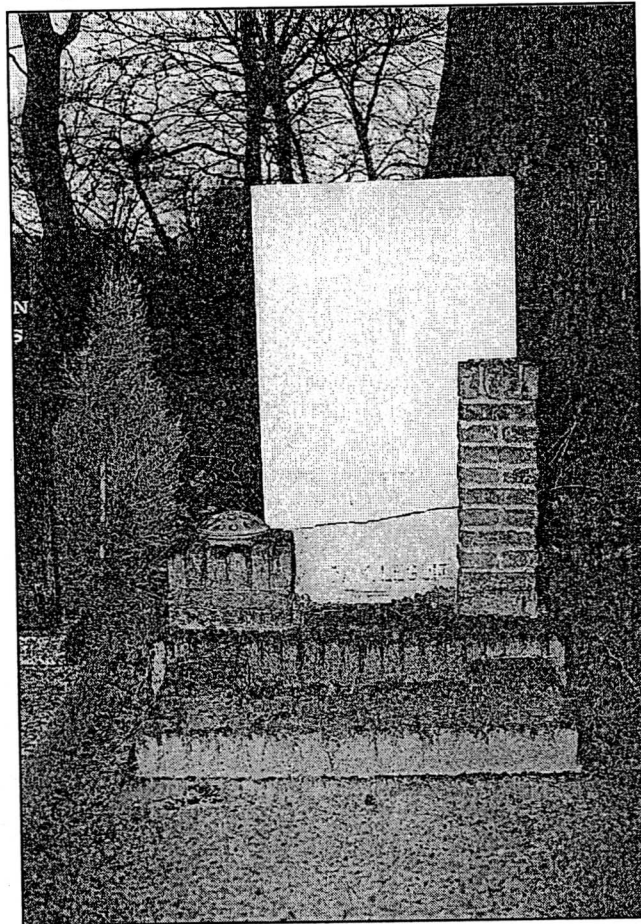
Goed voorbeeld van een grafmonument in de vorm van een staande grafsteen uit de veertiger jaren van de 20ste eeuw. De steen werd in 1948 opgericht ter herinnering aan vader Leguit, die van 1887 tot 1947 leefde.

Het monument bestaat uit een voetstuk van twee traptreden, uit bakstenen gemetseld.

Daarop is asymmetrisch een marmeren plaat gezet. Niet alleen de plaatsing van de plaat is asymmetrisch, ook de verdere vormgeving. Zo is de plaat gevat tussen twee korte gemetselde

bakstenen pijlers. De linker, die tevens tot blokvaas dient, is kort en breed, de rechter is smaller en hoger. Asymmetrische ontwerpen voor grafmonumenten komen in de jaren veertig van de 20ste eeuw vaker voor. Maar dit is het enige grafmonument op de Algemene Begraafplaats waarvoor zoveel baksteen is gebruikt.

Op de marmeren plaat is bovenaan met grote hoofdletters het woord VADER gezet, terwijl onderaan met kleine hoofdletters te lezen is: FAM. LEGUIT.

INDEX namen

Andriessen	36	Kroon	43
Bakker	9, 34, 37	Lange	54
Bakker Dz	34, 37	Leguit	68
Bantjes	16	Luinge	57
Barend	9	Maanen	11
Bergers	13, 47	Meiboom	38
Boom	47	Messelaar	7
Bosboom-Toussaint	29	Miessen	67
Bossert	59	Nagelhout	31
Burger	58	Oldenburg	33
Bus	18	Pol	13, 18
Carels	59	Pree	5, 29
Conijn	46	Rotgans	23
Crommelin	21	Saanen-Koorn	44
Dam	50	Schaik	63
Drift	45	Schenke	27
Essen-Frank	35	Schinkel	32
Falise	5, 29	Slinger	56
Fontein Verschuur	8	Smit	38
Geel	19	Sougée	7
Gertenaar	26	Spaan	33
Groos	31	Stoel	5, 17, 22, 34
Haagen	15, 25	Termaat	20
Habich	24, 63	Ternooy Apel	53
Habich-Deijlius	24	Thomsen	40
Hanegraaff	41	Timmer-Vos	62
Haverkamp	5, 49	Troost	55
Hellendoorn	61	Valk	9
Heyde	42	Velthuijs	65
Holsmuller	39	Visser	5, 49
Ibink	45	Vlaanderen	66
Jansen	10, 16	Vonk	14
Jimink	37	Vos	51, 62
Jut	56	Vos-Gijbels	51
Kallansee	5, 24, 37	Waal	64
Kallansee/ J. Kleijmeer	5, 24	Waas	11
Keizer	17	Werkman	61
Kool Pz	43	Wtewaall	21
Koorn-Krijnse	28	Zandbergen	60
Koorn	28, 44, 46	Zeeman	32
Kranenburg	57		